

- 1 NO POVERTY
 - 2 ZERO HUNGER
 - 3 GOOD HEALTH AND WELL-BEING
 - 4 QUALITY EDUCATION
 - 5 GENDER EQUALITY
 - 6 CLEAN WATER AND SANITATION
 - 7 AFFORDABLE AND CLEAN ENERGY
 - 8 DECENT WORK AND ECONOMIC GROWTH
 - 9 INDUSTRY, INNOVATION AND INFRASTRUCTURE
 - 10 REDUCED INEQUALITIES
 - 11 SUSTAINABLE CITIES AND COMMUNITIES
 - 12 RESPONSIBLE CONSUMPTION AND PRODUCTION
 - 13 CLIMATE ACTION
 - 14 LIFE BELOW WATER
 - 15 LIFE ON LAND
 - 16 PEACE, JUSTICE AND STRONG INSTITUTIONS
 - 17 PARTNERSHIPS FOR THE GOALS
- FNs BÆREKRAFTSMÅL

Bærekraftsrapport 2018

Bærekraft i SpareBank 1 Østlandet handler om å synliggjøre det banken allerede gjør og har gjort i lang tid, men også å tenke helt nytt i bankvirksomheten.

1. Bærekraftig samfunnsaktør i 175 år

Banken har røtter i mange små sparebanker som med sterke lokale profiler har vært viktige samfunnsaktører i de områdene de ble etablert. I bankens samfunnsrolle ligger en sterk verdiforankring. For oss er derfor mye av arbeidet med bærekraft en naturlig videreføring av sparebankens profil gjennom snart 175 år.

Samtidig må banken tenke nytt. Om 10 til 30 år skal vi ha bidratt til en bærekraftig omstilling i vårt markedsområde. Banken må som alle andre bidra til omstillingen til et lavutslippssamfunn og til å oppnå FNs bærekraftsmål innen 2030. I årene som kommer vil det helt sikkert være kunder banken må si nei til å finansiere. Det vil være virksomheter banken må hjelpe over i den nye økonomien. Vi vil få nye samarbeidspartnere, og kontinuerlig tilpasse investeringene våre slik at de bidrar til det bærekraftige skiftet.

Bærekraft handler om natur og miljø, mennesker og økonomi. På disse områdene vil vi bidra til en framtid for kommende generasjoner, fri for utnyttelse av mennesker, sosial dumping og menneskerettighetsbrudd, uten ødeleggelser av naturen, som vi tross alt lever av, med en levedyktig økonomi, der ingen tilraner seg midler på andres bekostning. Dette er en visjon, men det er en visjon banken deler med en hel verden, blant annet gjennom FNs bærekraftsmål.

2. Slik styres bærekraft hos oss

I forkant av nåværende strategiperiode, 2018 – 2021, ble satsingen innen samfunnsansvar, etikk, økonomisk kriminalitet, ansvarlig bankvirksomhet og investeringer samlet under paraplyen bærekraft. Arbeidet er solid forankret i konsernledelsen.

FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for en bærekraftig framtid.

I strategien for 2018 – 2021 ble det løftet opp som ett av seks hovedmål:

I 2021 er vi etablert som en bank med en tydelig bærekraftsprofil.

For å profesjonalisere arbeidet ytterligere, ansatte banken høsten 2018 en leder for bærekraft og samfunn. Alle bankens avdelinger er involvert, men med en egen leder for fagfeltet har arbeidet blitt intensivert og mer strukturert.

Konkretisering av arbeidet og ledelsesforankring

Våren 2018 gjennomførte banken flere workshoper med bred intern deltakelse for å konkretisere det strategiske målet innen bærekraft. Bankens ledelse tok deretter arbeidet videre og vedtok verdier, ambisjon, mål og delmål for satsingen i strategiperioden 2018 – 2021.

Bankens ambisjon er å merkbart forsterke vår positive og redusere vår negative påvirkning på mennesker, miljø og samfunn.

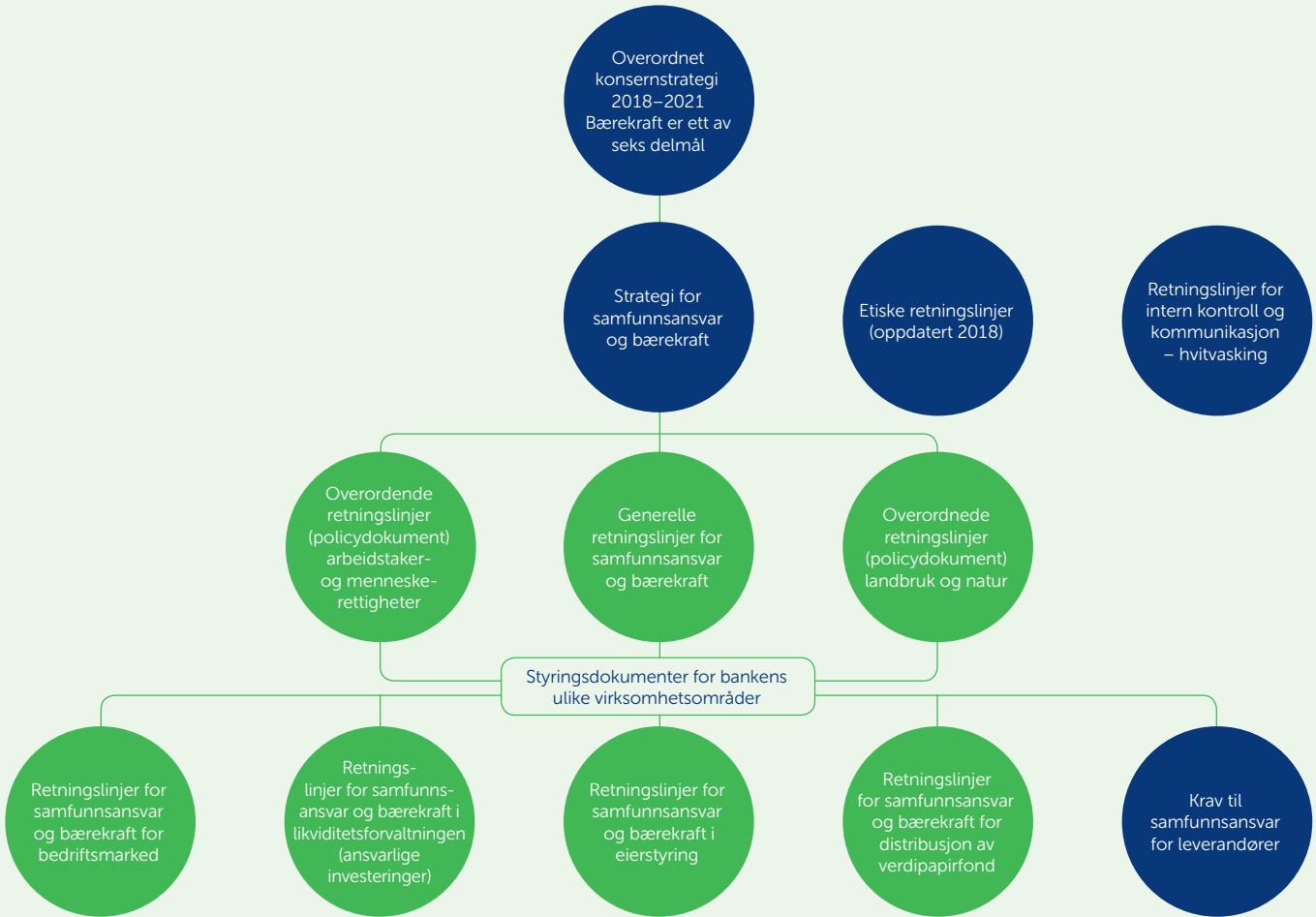
Konsernledelsen vedtok i 2018 to hovedmål med delmål for bærekraftarbeidet:

- Vi er pådrivere for bærekraftig utvikling i vårt markedsområde.
 - Vi støtter aktivt opp under kundens bærekraftsarbeid og fremmer bærekraftig innovasjon eksternt.
 - Vi tilbyr bærekraftige produkter og tjenester, og fremmer bærekraftig innovasjon internt.
 - Vi initierer og støtter gode bærekraftsaktiviteter.
- Vi tenker bærekraft i store og små beslutninger, slik at det er en integrert del av vår virksomhet.
 - Alle ansatte kjenner til bærekraftsatsingen vår.
 - Bærekraft er en del av våre arbeidsprosesser.
 - Vi tilstreber åpenhet og transparens i arbeidet vårt.

Hovedfokus for arbeidet er bankens kjernevirksomhet innen personmarked, bedriftsmarked og kapitalforvaltning, men alle bankens virksomhetsområder inngår i satsingen. Det er etablert styringsgrupper og arbeidsgrupper og utpekt ansvarlige innen alle relevante felt.

Ambisjon:
Å merkbart forsterke vår positive og redusere vår negative påvirkning på mennesker, miljø og samfunn.

Bærekraft i SpareBank 1 Østlandets styringsdokumenter

Figuren viser en oversikt over styringsdokumenter som legger føringer for bærekraftarbeidet i SpareBank 1 Østlandet. Dokumenter i **blå** bokser er tidligere vedtatt. Dokumenter i **grønne** bokser er vedtatt i styret og/eller konsernledelsen i 2018.

Oppdaterte retningslinjer

Gode retningslinjer er en av forutsetningene for godt bærekraftarbeid. Styret vedtok generelle retningslinjer for samfunnsansvar og bærekraft i juni, som ble ytterligere styrket i november. Også på vesentlige områder for virksomheten som landbruk og natur, samt arbeidstakerrettigheter og menneskerettigheter, ble det vedtatt retningslinjer.

Banken offentliggjorde også sine retningslinjer for internkontroll og kommunikasjon i tråd med hvitvaskingslovens regler. Etske retningslinjer ble oppdatert i august 2018, og sammen danner disse dokumentene en faglig overbygning over bærekraftarbeidet og viser veien banken ønsker å gå. I tillegg skal bærekraftstrategien revideres i 2019.

Alle vesentlige virksomhetsområder utarbeidet egne retningslinjer for samfunnsansvar og bærekraft i 2018.

bærekraft i 2018. Retningslinjene forklarer også hvordan arbeidet operasjonaliseres innenfor det spesifikke virksomhetsområdet. Dokumenter ble utarbeidet for:

- Bedriftsmarkedet (ansvarlige utlån).
- Eierstyringen.
- Likviditetsforvaltningen (ansvarlig investeringer).
- Distribusjon av verdipapirfond (ansvarlige produkter og fond).

Disse retningslinjene føyer seg til bankens allerede vedtatte krav til leverandører. I tillegg er bærekraft tatt inn i sentrale retningslinjer i banken, som bankens kredittpolicy, risikovurderingsprosesser og så videre. Dokumentene blir fortløpende oppdatert ved behov og våre retningslinjer vil dermed bli styrket også i 2019.

Alle vesentlige virksomhetsområder utarbeidet egne retningslinjer for samfunnsansvar og bærekraft i 2018

Våre vesentlige bærekraftstema

Banken gjennomførte en vesentlighetsanalyse i 2017, gjennom en omfattende interessentdialog. Analysen pekte på muligheter der banken kan forsterke sin positive påvirkning, og på risikoområder der banken bør redusere sin negative påvirkning innen bærekraft. De mest vesentlige temaene i analysen er:

- Sikre ansvarlige utlån.
- Bekjempe økonomisk kriminalitet.

- Stille krav til finansielle leverandører av verdipapirfond.
- Arbeide med etikk og anti-korrupsjon.
- Drive etisk markedsføring av produkter og tjenester.

I tillegg anså interessentene følgende temaer som viktige: Personvern, negativ screening, nye produkter og grønn innovasjon, positiv screening og aktivt eierskap. Dette danner grunnlag for bankens prioritering innen bærekraft, og temaene interessentene er opptatt av står sentralt i denne rapporten.

Vesentlighetsanalyse utarbeidet med ulike eksterne og interne interessenter

VIKTIGHET FOR EKSTERNE INTERESSENER	Viktigst	Aktivt eierskap	Personvern Negativ screening Nye produkter og grønn innovasjon Positiv screening	Økonomisk kriminalitet Krav til finansielle leverandører Etikk og anti-korrupsjon Ansvarlige utlån Etisk markedsføring av produkter og tjenester
	Viktigere	Energiforbruk og besparing Interessentdialog	Lokal næringsutvikling Leverandørkjedeoppfølging Mangfold og likestilling Kundedialeg- og tilfredshet	Bankhåndverk
	Viktig	Avfallshåndtering Tiltak for de som faller utenfor Papirforbruk Klimagassutslipp (CO ²) Vannforbruk	Innovasjon og digitalisering Utvikling av ansatte HMS Sponsing og bidrag til lokalsamfunn	
		Viktig	Viktigere	Viktigst

VIKTIGHET FOR SPAREBANK 1 ØSTLANDET

Organisasjoner og initiativer vi støtter

FNs bærekraftsmål

FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for en bærekraftig framtid. SpareBank 1 Østlandet jobber for å understøtte bærekraftsmålene. Alle ledd i organisasjonen skal tenke bærekraft i små og store beslutninger. Gjennom flere bærekraftsverksteder både i konsernledelsen og på ulike nivåer høsten 2018 har banken jobbet med å definere hvilke bærekraftsmål virksomheten har positiv og negativ påvirkning på. Banken har særlig stor påvirkning på bærekraftsmål 4, 8, 9, 12, 13, 15 og 16 (se figur). 17 er et metodemål, og sier noe om hvordan vi vil jobbe.

Noen er interne mål som banken selv skal jobbe for å oppnå. De eksterne målene skal banken samarbeide med kundene og samfunnet for øvrig med å oppnå, gjennom de virkemidlene banken besitter. Noen mål er både interne og eksterne.

Begrunnelse for utvelgelse av bærekraftsmål og delmål finner du på våre nettsider: <https://www.sparebank1.no/nb/ostlandet/om-oss/samfunnsansvar/>

Global Compact

SpareBank 1 Østlandet er tilsluttet FNs Global Compact, verdens største initiativ for næringslivets samfunnsansvar. Bankens leder for bærekraft er nestleder i styret i det nyetablerte norske Global Compact-nettverket. I Norge er det i hovedsak store bedrifter som er med i dette FN-ledede initiativet. Vi mener at mange små- og mellomstore bedrifter kan bruke Global Compact som en inngang til bærekraftarbeidet. Derfor ønsker banken å bruke styreperioden til å spre informasjon, særlig til mindre aktører i næringslivet. I GRI-indeksen på våre nettsider er det vist hvordan vi leverer på Global Compacts 10 prinsipper.

FNs prinsipper for ansvarlig bankvirksomhet (The Principles For Responsible Banking)

FNs miljøprogram (UNEP) har et partnerskap med finanssektoren kalt **United Nations Environment Programme – Finance Initiative (UNEP FI)**. I november 2018 lanserte UNEP FI «The Principles for Responsible Banking», som er utarbeidet i samarbeid med 28 banker over hele verden. Prinsippene har som mål å gjøre banknæringen i stand til å ta en lederrolle i å nå bærekraftmålene og oppfylle Parisavtalen. Prinsippene er ute på høring og skal etter planen vedtas høsten 2019.

Selv om prinsippene ikke er endelig vedtatt, har SpareBank 1 Østlandet likevel tilsluttet seg prinsippene med forbehold om endelig tilslutning når de foreligger i vedtatt versjon. Vi mener det har stor verdi at finansnæringen internasjonalt drar i samme retning i bærekraftarbeidet, og vi vil spille vår rolle i den globale dugnaden. Prinsippene passer også godt med bankens tilnærming til bærekraft.

OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper

OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper er anbefalinger fra OECD-landene til næringsliv i alle sektorer, også finans. Norske myndigheter er forpliktet til å fremme retningslinjene. De er i tråd med andre retningslinjer for ansvarlig næringsliv, som for eksempel FNs Global Compact og FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter.

Retningslinjene omhandler svært mange av bærekraftstemaene og anbefaler aktsomhetsvurderinger som metode for å redusere risiko for brudd. SpareBank 1 Østlandet jobber for å etterleve retningslinjene og bruker den nye veilederen for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv aktivt i implementeringen av arbeidet.

Global Reporting Initiative (GRI)

I Norge er det et lovfestet krav at store selskaper rapporterer om sitt arbeid med samfunnsansvar. SpareBank 1 Østlandet rapporterer i henhold til Global Reporting Initiative, den internasjonalt ledende standarden for bærekraftsrapportering. I GRI-standarden er vesentlighet et hovedprinsipp. Et selskap må både arbeide med og rapportere på de forhold som er **mest vesentlige** for virksomhetens innvirkning på mennesker, miljø og samfunn. SpareBank 1 Østlandet gjorde en vesentlighetsanalyse høsten 2017 og rapporterer i henhold de mest sentrale temaene i analysen. GRI-rapportering er en integrert del av bankens årsrapport.

Vi er med på
den globale
dugnaden

Veikart for grønn konkurransekraft i finansnæringen

Innen 2030 har finansnæringen tatt mål av seg til å nå flere ambisiøse miljø- og klimamål. Veikartet ble lansert 6. juni 2018 og er utarbeidet av Finans Norge i samarbeid med bransjen selv. Det gir 12 bransjespesifikke og sju tverrgående anbefalinger for hvilke tiltak som bør iverksettes innen 2030. Det er opp til den enkelte finansinstitusjon å konkretisere veikartet ut fra sine egne strategier.

SpareBank 1 Østlandet har henvist til veikartet i retningslinjer, vi har satt i gang veikartetets mål om opplæring av ansatte og hatt flere verksteder der vi har startet operasjonalisering av de enkelte målene. Banken vil prioritere arbeidet med veikartet høyt og oppfordrer til samarbeid i bransjen for å nå flere av målene.

3. Interessentdialog og samarbeid

Dialog og samarbeid med interessenter (se interessentkart) er essensielt for at banken skal nå sine bærekraftsambisjoner. Blant de viktigste interessentene er kunder, eiere, medarbeidere, myndigheter, investorer og organisasjoner, som alle i økende grad er opptatt av hvordan SpareBank 1 Østlandet ivaretar sitt samfunnsoppdrag og leverer på bærekraft.

I 2018 har banken hatt kontakt med interessentene på ulike arenaer og om mange ulike temaer. Dialog og samarbeid gjør oss bedre. Derfor står bærekraftsmål 17 om samarbeid sentralt i bankens arbeid med bærekraft fram mot 2021.

Kundedialeg

For å kartlegge kunders og andre respondenters syn på banken, utføres kunde- og markedsundersøkelser jevnlig. På bakgrunn av dette kan banken prioritere riktig innsats for å forbedre tjenester og produkter, samt ikke-finansielle og finansielle resultater.

Den største og viktigste undersøkelsen i 2018 var kunderelasjonsundersøkelsen som SpareBank 1-bankene gjennomfører annethvert år. Resultatene viser at SpareBank 1 Østlandet har lyktes i å opprettholde sterke kunderelasjoner etter sammenslåingen av Sparebanken Hedmark og SpareBank 1 Oslo Akershus i 2017. SpareBank 1 Østlandet scorer dessuten høyere på kunde-relasjonsstyrke enn gjennomsnittet for SpareBank 1-alliansen, både i person- og bedriftsmarkedet, og har fortsatt de sterkeste kunderelasjonene blant de regionale sparebankene. En egen måling viser at 93 prosent av kundene kjenner til bankens kundeutbytte, og at dette blir verdsatt høyt.

Banken har også innledet en god dialog med bedriftskundene om bærekraft og hvordan banken kan bidra til bærekraftig omstilling i markedsområdet. Mer om det under avsnittet *Ansvarlige utlån* side 17.

Dialog med bransjen og andre organisasjoner

Banken har dialog med flere organisasjoner som har faglig tyngde innen vesentlige områder for oss,

blant annet en rekke interesseorganisasjoner og forskningsmiljø innen miljø- og klimarbeid, menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter, og økonomisk kriminalitet. Deres faglige innspill vil hjelpe banken med å operasjonalisere retningslinjene.

Vi har også god dialog med utenlandske banker og de andre norske bankene blant annet gjennom Finans Norge. Der er SpareBank 1 Østlandet representert i flere nettverksgrupper, blant annet en som skal operasjonalisere veikart for grønn konkurransekraft i finansnæringen.

Siden 2016 har banken blitt vurdert av Forbrukerrådet og Framtiden i våre hender gjennom deres rangering Etisk bankguide. Selv om SpareBank 1 Østlandet er uenig i noen av tilnærmingene i vurderingen, har det vært viktig å etablere en god dialog med aktørene bak undersøkelsen. Banken har gått systematisk igjennom metoderrammeverket og brukt det til å forbedre egne retningslinjer. Vi har også hatt flere møter der vi har fått og gitt innspill, blant annet et møte der Forbrukerrådet og Framtiden i våre hender møtte lederne for alle sentrale virksomhetsområder i banken. Det var en nyttig dialog for begge parter.

Mange av bankens interessenter er opptatt av den enorme utfordringen med plast i havet og naturen, men tiltak for innenlands vassdrag blir ofte glemt. «Plastdugnaden» i 2018 mobiliserte flere tusen personer fra lag, foreninger og skoleklasser i vårt markedsområde til ryddeaksjon i ved lokale vann og elver. Banken samarbeidet med blant andre Naturvernforbundet, Hold Norge Rent, lokale renovasjonsselskaper, Vassdragsforbundet, Hamar Naturskole og Sparebankstiftelsen Hedmark om en felles miljøutfordring i regionen. (Se mer om Plastdugnaden i kapittelet *Orden i eget hus*, s 28.)

Se også skematisk oversikt over vår interessentdialog.

Interessentdialog 2018

Banken har en løpende prosess for å identifisere og engasjere interessenter og integrere deres innspill i virksomheten. Nedenfor er en oversikt over vesentlige deler av bankens dialog med interessenter i 2018.

Interessent	Møteplass for dialog	Viktigste temaer interessentene er opptatt av	Tiltak knyttet til temaene
Kunder.	Kunderelasjonsundersøkelse. Måling av kundeutbytte.	<ul style="list-style-type: none"> • Banken har opprettholdt en god relasjon til kundene etter rebrandingen og fusjonen mellom Sparebanken Hedmark og Bank 1 Oslo Akershus. • Kundene setter stor pris på ordningen. • Kjennskapen til det nye navnet SpareBank 1 Østlandet øker. 	Befeste bankens posisjon gjennom ulike tiltak i markedet.
	Direktebanken (kundesenter for privat- og bedriftskunder innen dagligbanktjenester, kreditt og forsikring). Kundekommunikasjon i nettbanken.	<ul style="list-style-type: none"> • Dagligbank: Aksjesparekonto, flytting av BSU, Bank ID-relaterte spørsmål, kontobevegelser, korttransaksjoner, kortreklamasjon, møtebooking. • Forsikring: Fakturaspørsmål, forsikringsvilkår og trafikkforsikringsavgift. 	Fortløpende kommunikasjon og svar på de ulike problemstillingene.
	Bankens kanaler i sosiale medier.	<ul style="list-style-type: none"> • Feil/nedetid på tjenester som nett-/ mobilbank, minibanker m.m. • Driftsproblemer i nettbank/mobilbank- Innloggingsproblemer/Bank ID. • Renteendring på lån/innskudd. • Sponsing/gaver. • Kundeklager på eksempelvis service/ betjening. • Nye og gamle sedler. • Apple Pay, Google Pay etc. • Aksjesparekonto. • Åpningstider bankkontor. • Forsikring – melde skade (som oftest reise). 	Fortløpende kommunikasjon og svar på de ulike problemstillingene.
Medarbeidere.	<ul style="list-style-type: none"> • Organisasjonsundersøkelser om ansattes tilfredshet. • Bærekraftverksteder i ulike avdelinger og regioner. • Samarbeids- og arbeidsmiljøutvalg. • Jevnlig dialog med fagforeninger. 	<ul style="list-style-type: none"> • Stort engasjement blant medarbeiderne. • Resultater fra kunderelasjonsundersøkelse. • Avdelingens positive og negative påvirkning på mennesker, miljø, samfunn. FNs bærekraftsmål. 	<ul style="list-style-type: none"> • Resultater ble gjennomgått og fulgt opp avdelingsvis. • Markedsplaner med tiltak og aktiviteter. • Aktsomhetsvurderinger og implementering av bærekraftsarbeid i ulike deler av virksomheten.
Eiere.	<ul style="list-style-type: none"> • Informasjonsmøter, investorpresentasjoner, temapresentasjoner. • Representantskapsmøte. • Børsmeldinger og kvartalsrapporter. • Nettsider. 	<ul style="list-style-type: none"> • Emisjon. • Kvartalsresultater. • Kredittkvalitet. • Lønnsomhet. • Avkastning på verdipapiret SPOL. 	<ul style="list-style-type: none"> • En rekke informasjonstiltak rettet direkte mot eiere, kunder og andre slik at de skulle få mulighet til å kjøpe egenkapitalbevis i banken.
Leverandører. (både til banken og til alliansen)		E-post og møter.	Systematisering av arbeidet overfor leverandørene. Gjøre våre krav tydeligere. Samarbeide om oppfølging.
Andre SpareBank 1-banker og i fellesutvalg, blant annet innen innkjøp og kapitalforvaltning/fond.	Diskusjonsgrupper på e-post, fysiske møter og nettmøter i etablert bærekraftsforum.	<ul style="list-style-type: none"> • Retningslinjer for bærekraft. • Operasjonalisering innenfor de ulike avdelingene, krav innen kreditt og implementering av kravene i elektroniske låneprosesser. • Initiativ rundt problem med plast fra kunstgressbaner. • Klimarisiko. • Etikk og bærekraft i fondsforvaltning. • Etikk og bærekraft i innkjøp. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedsatt arbeidsgruppe innen fondsforvaltning for å styrke arbeidet. Ledes fra alliansen. • Opplæring av fellesutvalg for innkjøp i bruk av aktsomhetsvurdering som metode for oppfølging av leverandører. • Forum for bærekraft løfter problemstillinger av felles interesse i alliansen og ber om konkrete tiltak.
Myndigheter.	Kontakt med Finansdepartementet, Finanstilsynet, Datatilsynet.	<ul style="list-style-type: none"> • Drift • GDPR (General Data Protection Regulation). • Ny norsk hvitvaskingslov. 	Innhenting av legitimasjon og oppdatert informasjon om kunder.
Konkurrenter.	Fysiske møter, nettverksgrupper og telefonmøter i Norge og utland.	Felles utfordringer og muligheter innen utvikling av banknæring og bærekraftig finans.	Utveksling av gode erfaringer, rammeverk og løsninger for bærekraftig finans.

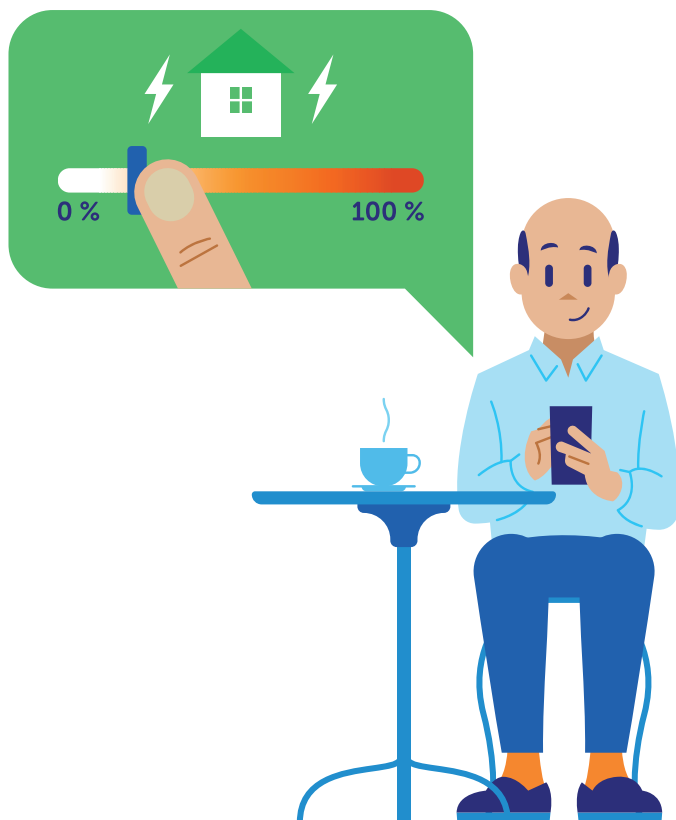
	Ulike møteplasser med andre banker som medlem i Finans Norge innen en rekke områder som næringen i fellesskap er opptatt av.	<ul style="list-style-type: none"> • Veikart for grønn konkurransekraft i finans. • UNEP Principles for Sustainable Banking • EU – knyttet til regelverkspakken om bærekraftig finans og revisjon av kapitalkravsregelverket. 	Samarbeid knyttet til veikartet og andre felles initiativ.
Samfunnet for øvrig	Dialog med interesseorganisasjoner innen miljø- og klima, menneskerettigheter og korrupsjon, samt forskningsinstitusjoner.	Bankens arbeid med bærekraft, hovedsakelig i kjernevirksomheten. Retningslinjer og policyer innen ansvarlige investeringer, ansvarlig kredittgivning og forhold til fondsleverandører.	Faglige innspill fra organisasjonene til bærekraftarbeid, utarbeidelse av retningslinjer og operasjonalisering av arbeidet. Blant annet besvarelse av Etisk bankguide, oppdatering av nettsider, utarbeidelse av interne retningslinjer.
	Styret i det nyopprettede norske nettverket for FNs Global Compact (bedrifter og organisasjoner).	Spre informasjon om Global Compacts 10 prinsipper for ansvarlig næringsliv. Etablering av det norske nettverket.	Etablere nettverket, vedta strategi og ansette daglig leder.
	<ul style="list-style-type: none"> • Ulike bedriftsnettverk • DN Gaselle • Utdanningsmiljøer i markedsområdet 	<ul style="list-style-type: none"> • Bærekraft, næringsutvikling. • Fokus på vekstbedrifter. • Utdanning, innovasjon. 	<ul style="list-style-type: none"> • Banken medarrangør på seminar og konferanser. • Banken samarbeider med – og støtter utdanningsinstitusjoner med midler.
Sparebankstiftelsen Hedmark, Vassdragsforbundet for Mjøsa, renovasjonsselskaper, Naturvernforbundet, Hold Norge Rent, Hamar Naturskole og mange skoler, lag og foreninger.	Plastdugnaden, en ryddeaksjon ved innsjøer og elver i markedsområdet.	Miljøvern og problemet med plast i naturen.	Gjennomført ryddeaksjon ved innsjøer og elver i markedsområdet vår og høst 2018.
Ungt Entreprenørskap, ungdoms- og videregående skoler.	Ungdoms- og videregående skoler i markedsområdet.	Heve kunnskapen om økonomi blant unge.	<ul style="list-style-type: none"> • Nytt undervisningsopplegg i personlig økonomi med AR-teknologi. • Opprette ny Bærekraftspris for unge entreprenører.
Ideklubber, lag og foreninger	Diverse møtearenaer	Banken som lokal støttespiller, bidragsyter og inspirator.	<ul style="list-style-type: none"> • Byttehelgen • Informasjonsseminarer og andre arrangementer

Interessentkart for SpareBank 1 Østlandet

Innhenting av data om kunder og andre interessenters syn på konsernet gjøres jevnlig gjennom ulike former for interessentdialog. På bakgrunn av dette kan banken prioritere riktig innsats for å forbedre både ikke-finansielle og finansielle resultater. Nedenfor er en grovkisse over bankens ulike interessenter.

- **Ansatte:** Morbanken, datterselskaper, tillitsvalgte, verneombud, pensjonistforeningen.
- **Kunder:** Personkunder, bedriftskunder, offentlige organisasjonskunder, gründere.
- **Eiere:** Sparebankstiftelsen Hedmark, egenkapitalbevis-eiere.
- **Datterselskaper:** EiendomsMegler 1 Hedmark Eiendom AS, EiendomsMegler 1 Oslo Akershus AS, SpareBank 1 TheVIT AS (eid 70 prosent av SpareBank 1 Østlandet), Youngstorget 5 AS, Vato AS, SpareBank 1 Finans Østlandet (eid 95 prosent av SpareBank 1 Østlandet).
- **Deleide selskaper:** SpareBank 1 Gruppen AS, SpareBank 1 Banksamarbeidet DA, SpareBank 1 Kredittkort AS, Torggata 22 AS, SMB Lab AS, Betr AS, SpareBank 1 Betaling AS, SpareBank 1 Boligkreditt AS, SpareBank 1 Næringskreditt AS. Banken har også investeringer i blant andre SpareBank 1 Markets AS og Totens Sparebank.
- **Myndigheter:** Kommuner, regionråd, fylkeskommuner, Fylkesmann, regjering, rettsapparatet, Stortinget, Finanstilsynet, Norges Bank, Konkurransetilsynet, Forbrukerombudet.
- **Kapitalmarkedet:** Egenkapitalbevis-investorer, fremmedkapital, andre banker og meglerhus.
- **Leverandører:** Ulike produkt- og tjenesteleverandører innen IT, drift, marked, revisjon, konsulentvirksomhet, personal, HMS, pengetransport, sikkerhet, energi, håndverksbedrifter og andre.
- **Konkurrenter:** Lokale, nasjonale og internasjonale aktører.
- **Sponsorater:** Lag og organisasjoner, klubber.
- **Samarbeidspartnere:** SpareBank 1-alliansen, sentrale og lokale aktører.
- **Gavemottakere:** Mottakere av gaver fra Kunstfondet, talentstipendet og andre gaver til allmenntilgitt formål.
- **Interesseorganisasjoner:** Finans Norge, Forbrukerrådet, Framtiden i våre hender, LO, NHO, Trainee Innlandet, Vikinglauget, Amnesty, Regnskogfondet, etc.
- **Samfunnet, opinionen, offentlige aktører:** Ikke-kunder, potensielle kunder, finansklagenemnda, opinionen, politikere, høgskoler, universiteter, forskningsinstitusjoner, akuttberedskap: politi/helse/brann.
- **Media:** Lokale gratisaviser, lokalaviser, regionale medier, riksmidler, NRK riks og lokal, NTB.
- **Sosiale medier:** Opinionen i sosiale medier.
- **Ratingbyråer og analytikere:** Moody's Analytikere.
- **Oslo Børs.**

4. Ansvarlig bankaktør Bærekraft i kjernevirksomheten

Alle bankens virksomhetsområder inngår i bærekraftsatsingen. Men for å ha troverdighet i bærekraftsarbeidet må hovedfokuset rettes mot kjernevirksomheten som for banken er å:

- Låne ut penger til privatkunder og bedriftskunder.
- Forvalte kundenes innskudd.
- Tilby fondsprodukter som kundene kan investere i (kapitalmarked).

Ansvarlige utlån

Gjennom utlånsvirksomheten til både person- og bedriftsmarkedet kan banken være en pådriver for bærekraftig utvikling. Dette er også ett av de viktigste temaene i bankens vesentlighetsanalyse.

Bedriftsmarked (BM)

Bedriftsmarked står for om lag en fjerdedel av bankens utlån, men det er her det er størst mulighet og risiko i bærekraftsammenheng. I 2018 vedtok banken nye retningslinjer for samfunnsansvar og bærekraft for bedriftsmarkedet. Der er det vedtatt hvilke bransjer banken ikke skal gi lån til, og våre forventninger til kundene er klart formulert.

Etter at retningslinjene ble vedtatt sommeren 2018, har bedriftsmarked jobbet med å operasjonalisere dem. Gjennom aktsomhetsvurderinger identifiserer banken hvilke bransjer og kunder som har høy risiko for negativ påvirkning. Banken bruker

metoderammeverket i OECDs veiledning for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv, som ble lansert i 2018. Banken har utviklet aktsomhetsvurderinger innen de to største bransjene; landbruk og eiendom. Rådgivere med spesialkompetanse på disse bransjene deltar i arbeidet, og banken bruker bransjenes egne veikart for grønn konkurransekraft i arbeidet.

Aktsomhetsvurderingene utføres i en pilotperiode første halvår 2019. Piloten innebærer også å få kundene, bransjeorganisasjonene og eksperter tilbakemeldinger på vurderingene. Klarer de å avdekke generell og bransjespesifikk risiko, eksempelvis klimarisiko, på en god måte? I andre halvår 2019 planlegger banken å pilotere bransjen varehandel, og i fjerde kvartal øvrige bransjer. Dette arbeidet leverer på FNs bærekraftsmål 12 og 15.

Dersom en kunde kommer ut med medium eller høy risiko, skal rådgiveren etterspørre tiltak for å redusere risiko og arbeide for forbedringer, samt hvilke samarbeid som kunden har inngått for å oppnå forbedringer. Bankens bedriftsrådgivere får opplæring, slik at de kan veilede kundene om risikoreducerende tiltak.

Dersom en kunde ikke har iverksatt tilstrekkelig risikoreducerende tiltak, løftes saken til styringsgruppa for bærekraft i bedriftsmarkedsavdelingen og eventuelt videre til bankens etiske råd for vurdering. Dersom banken vurderer at risiko-

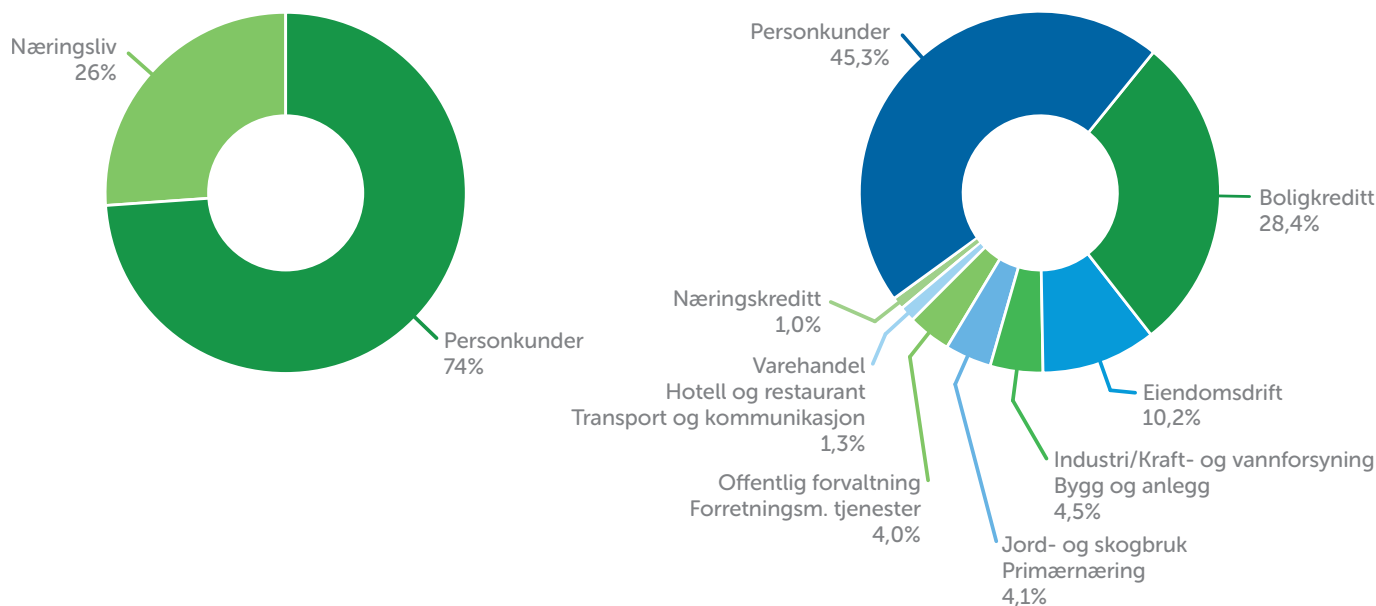
SpareBank 1 Østlandet gir ikke lån til virksomheter som:

- Driver utvinning av eller kraftproduksjon basert på kull eller oljesand.
- Benytter tømmer fra aktører som driver med ulovlig tømmerhogst, salg av ulovlig hogd tømmer eller avskoging, og/eller som ødelegger tropiske regnskoger, fjerner primærskog eller fredede skoger (High Conservation Value Forests).
- På noen måte er involvert i utvikling, testing, produksjon, lagring eller transport av kontroversielle våpen eller komponenter eksklusivt beregnet på kontroversielle våpen herunder klasevåpen, antipersonell-miner, atomvåpen, kjemiske våpen og biologiske våpen.
- Driver med produksjon av tobakksprodukter eller komponenter eksplisitt beregnet på slike produkter.
- Driver med produksjon av pornografisk materiale.
- Ikke har oppfylt våre dokumentasjonskrav ift reelle rettighetshavere og midlers opprinnelse i kundeetableringsdokumentasjon.

Vi har i dag ikke utlån til virksomhet som driver produksjon av fossilt brennstoff. Vi har heller ingen ambisjoner om dette.

Utlånsporteføljen

Utlån til kunder per sektor (prosent)

reducerende tiltak ikke er tilstrekkelige eller ikke vil bli iverksatt, vil lånesøknaden bli avslått. På denne måten skal banken bruke sin påvirkningsmakt til å heve standarden i bransjene.

Bankens andre satsing på bedriftsmarked handler om å forsterke vår positive påvirkning. Vi har også her valgt våre to største bransjer som pilotbransjer, samt valgt ut to forsøksregioner, landbruk i Hedmark og eiendom i Oslo og Akershus. Mot slutten av 2018 startet dialogen og samarbeidet med disse bransjene. Målet er å finne ut hvordan banken best kan bidra til bærekraftig omstilling.

Med bakgrunn i dialog og samarbeid, vil banken i 2019 og 2020 utvikle prosesser og produkter som blant annet skal bidra til å oppfylle målet «Medvirke til innovasjonen og omstillingen i andre næringer» i Veikart for grønn konkurransekraft i finansnæringen. Også her bruker banken bærekraftsmål 12 og 15, men mål 17 om samarbeid og mål 9 om innovasjon for bærekraftig omstilling, gir ytterligere inspirasjon og retning i satsingen.

Nytt grønt produkt i 2018
«Grønt boliglån»

Personmarked (PM)

I 2018 hadde personmarked fokus på utvikling og salg av et nytt grønt produkt, grønt boliglån. (Se eget avsnitt *Grønne produkter og bærekraftig innovasjon*.) Det er utpekt en egen bærekraftsansvarlig i divisjonen. Opplæring innen bærekraft og utvikling av delstrategi har også vært i fokus.

Bærekraftsverksted ble holdt for tre regioner i 2018. Målet med opplæringen er at rådgiverne skal bli trygge på å diskutere bærekraft med kundene. Bærekraftig forbruk og økonomi er allerede en viktig del av våre rådgivningssamtaler. Som en ansvarlig bank er det også naturlig å snakke om risiko og samfunnsendringer, for eksempel klimarisiko som kan berøre kundene.

Målet for personmarkedet i 2019 er å se videre på utvikling av produkter og prosesser som skal hjelpe kundene til å ta bærekraftige valg. I tillegg skal intern opplæring styrkes. Slik kan banken drive enda bedre rådgivning til kundene og dermed bidra til det bærekraftige skiftet.

Gunstig grovforlån til bønder utsatt for tørke

Det usedvanlig tørre klimaet gjorde at mange av bankens landbrukskunder fikk en tøff sommer og høst. Mangel på nedbør førte til lave avlinger og lite vinterfôr. Derfor innførte SpareBank 1 Østlandet en hasteordning der banken raskt kunne bidra med gunstig finansiering til kjøp av grovfor til sau og storfe. Banken har helt fra starten i 1845 hatt lange tradisjoner innen primærnæringene. Bøndene har vært med og bygd opp den solide egenkapitalen i banken gjennom gode tider. Derfor var det naturlig for banken å støtte opp om primærnæringene i forbindelse med tørken. Det ble etablert 53 grovforlån på totalt 10,3 millioner kroner.

Klima og klimarisiko

Langt viktigere enn eget klimaavtrykk, er hvordan banken kan påvirke og motivere kunder og leverandører til å redusere *sitt* klimaavtrykk og således bidra til bærekraftsmål 13 og Parisavtalen. I kapittelet «Ansvarlig bankaktør» side 17 er det beskrevet hvordan miljø og klima blir en stadig større del av bankens dialog med kunder og leverandører. Ikke minst blir temaet klimarisiko satt på dagsorden.

Task Force On Climate-Related Financial Disclosures (TCFD)

Klimaendringer utgjør en risiko for samfunn, bedrifter og banker. Financial Stability Board (FSB) opprettet i 2015 «Task Force on Climate-related Financial Disclosures» (TCFD). Målet var å utrede hvordan virksomheter bedre kan forstå og beskrive klimarisiko- og muligheter, samt hvordan de kan rapportere på det. TCFD leverte sine anbefalinger i 2017 på fire områder: Styring, strategi, risikostyring, mål og metoder. SpareBank 1 Østlandet har begynt arbeidet med å kartlegge klimarisiko. Høsten 2018 var temaet oppe i både konsernledelsen og styret. Målet er å implementere arbeidet med klimarisiko i banken i 2019.

Klimarisiko er særlig fremtredende innen tre områder hvor finansnæringen spiller en viktig rolle:

- 1. Fysisk risiko**, kostnader knyttet til fysisk skade som følge av klimaendringer, eksempelvis flom- og skredskader på bygg og infrastruktur, samt sviktende avlinger.
- 2. Overgangsrisiko**, økonomisk risiko knyttet til overgangen til lavutslippssamfunnet, eksempelvis at det kommer nye lover eller reguleringer som begrenser bruk av naturressurser, eller at man priser forurensning.
- 3. Ansvarsrisiko**, erstatningskrav, eksempelvis rettet mot virksomheter som har unnlatt å ta nødvendige beslutninger for å redusere negative klimaendringer.

SpareBank 1 Østlandet har startet å innarbeide klimarisiko i kredittprosessen. Dette er ikke bare klimaarbeid, men også godt bankhåndverk. Som ansvarlig bank er det viktig å veilede kundene om framtidig risiko som kan ramme både samfunnet og enkeltkunder. Se oversikten under: Bankens status og ambisjoner innen klimarisiko, satt inn i TCFD-rammeverket.

Styring	Strategi	Risikostyring	Mål
Beskriv virksomhetens styring av klimarelaterte risikoer og muligheter.	Beskriv faktisk og potensiell påvirkning av klimarelatert risiko og muligheter på virksomhetens operasjoner, strategi og finansiell planlegging.	Beskriv hvordan virksomheten identifiserer, vurderer og håndterer klimarelatert risiko.	Beskriv beregninger og mål som brukes for å vurdere og håndtere relevante klimarelaterte risiko og muligheter.
a) Styrets innsikt i klimarelaterte risikoer og muligheter: Styret har satt klimarisiko på dagsorden og vil behandle temaet ytterligere i 2019.	a) Hvilke klimarelaterte risikoer og muligheter virksomheten har identifisert på kort, medium og lang sikt: Banken startet på dette arbeidet i 2018. Vi ser at vi er utsatt for klimarisiko hovedsakelig gjennom utlån på bedriftsmarkedet. Vi har begynt dialog om klimarisiko med våre to største bransjer landbruk og eiendom. Målet er å kartlegge risiko og være i dialog med kundene om dette. Målet er også å iverksette risikoreduserende tiltak og være en pådriver for bærekraftig omstilling i nevnte bransjer. Dette vil være hovedfokus for 2019. (Se avsnitt «Ansvarlige utlån», s. 17 og 18)	a) Virksomhetens prosess for å identifisere og vurdere klimarelatert risiko: SpareBank1 Østlandet har inngått partnerskap med Cicero senter for klimaforskning om et forskningsprosjekt vedrørende klimarisikovurdering av selskaper. Prosjektet vil videreutvikle en verdensledende metodikk på klimarisikovurdering av finansprodukter. Prosjektet starter i 2019.	a) Rapporter på beregninger og mål som brukes av virksomheten for å vurdere klimarelaterte risikoer og muligheter, i tråd med strategi og risikohåndteringsprosesser: Vil bli utarbeidet i 2019 og 2020.
b) Ledelsens rolle i vurderingen og håndteringen av klimarelatert risiko og muligheter: Ansvar for å innarbeide klimarisiko ligger i Risiko og Compliance-avdelingen, i samarbeid med leder bærekraft samt bedriftsmarked. Konsernledelsen ønsker å være tett på arbeidet og vil behandle temaet på flere møter i 2019.	b) Hvilken påvirkning har klimarelatert risiko og muligheter på virksomhetens drift, strategi og finansiell planlegging: Dette arbeidet vil bli påbegynt i 2019. Tilnærming for klimarisiko i datterselskaper og portefølje vil også bli vurdert og håndtert, eksempelvis skadeforsikring og fondsportefølje.	b) Virksomhetens prosesser for å håndtere klimarelatert risiko: Når metodikken er klar, vil dette innarbeides i bankens risiko-, investerings- og kredittvurderinger.	c) Rapporter på scope 1, scope 2, og, dersom relevant, scope 3 klimagassutslipp (GHG), og relatert risiko: Se bankens klimaregnskap, side 30. Se også avsnittet «Orden i eget hus – bankens miljøarbeid», side 27
	d) Ulike scenariers potensielle påvirkning på virksomhetens drift, strategi og finansiell planlegging, inkludert et 2°C-scenarior: Vil bli utarbeidet i 2019 og 2020.	e) Hvordan er prosesser for å identifisere, vurdere og håndtere klimarelatert risiko integrert i virksomhetens overordnede risikostyring: Når metodikken er klar vil dette bli innarbeidet i bankens risiko-, investerings- og kredittvurderinger.	c) Hvilke mål bruker virksomheten for å håndtere klimarelatert risiko og muligheter, samt måloppnåelse: Vil bli utarbeidet i 2019 og 2020.

Grønne produkter og bærekraftig innovasjon

Grønt boliglån

SpareBank 1 Østlandet lanserte vinteren 2018 et grønt boliglån til personmarkedet. Dette er lån til energibesparende tiltak i boliger og fritidsboliger, enten kunden skal bygge nytt, pusse opp eller bytte til energikilder med mindre belastning på miljøet. Lånet har gunstigere rente enn et vanlig boliglån. Renta er 0 prosent på lån opp til 250 000 første året, og 1,8 prosent på resten av lånebeløpet, opp til 1 million kroner. I vurderingen av hva som er grønt bruker banken Enovas definisjon.

I 2018 inngikk banken også samarbeidsavtale med det miljøvennlige bydelsprosjektet Ydalir i Elverum, en av sju nye bydeler i Zero Emission Neighbourhood (ZEN). Boligene må tilfredsstille strenge krav til miljøstandard. SpareBank 1 Østlandet bidrar ved å tilby boligkjøpere i Ydalir et gunstig grønt boliglån med samme betingelser som over.

Ved utgangen av 2018 hadde banken lånt ut 8,15 millioner kroner i grønt boliglån. Det utgjorde 0,008 prosent av den totale boliglånsporteføljen. I 2019 er målet at hver bankregion skal selge minst 10 grønne boliglån til oppgradering av brukte boliger. I tillegg skal alle regioner med unntak av Østerdalen selge minst 5 lån til nybygg. I Østerdalen økes målet på antall grønne boliglån til nybygg til minst 10 lån, grunnet det nye boligområdet Ydalir i Elverum.

Tjenester til barn og unge

Ved å hjelpe barn og unge med produkter og løsninger som gjør det enkelt å spare, bidrar banken til å skape en generasjon med ansvarlige økonomiske forbrukere. Arbeidet leverer derfor på bærekraftsmål 4 og 12. I 2018 ble barnepakka Spink lansert. I mobilappen Spink får barnet oversikt over hva det bruker penger på, samt se sin egen sparekonto og lære seg å spare ved bruk av sparemål. I tillegg har den årlige og tradisjonsrike sparebankuka blitt gjennomført, med fokus på læring og gleden ved å spare. Bankens har også fornyet sitt undervisningsopplegg i økonomi for ungdom i 2018, se kapittelet om opplæring side 26.

Betalingsløsning for flyktninger og andre uten norsk bankkonto

Også flyktninger og asylsøkere uten norsk bankkonto trenger tilgang til økonomiske tjenester. SpareBank 1 Østlandet tilbyr produktet «kommunalt utbetalingskort». Det er en betalingsløsning for brukere av sosiale tjenester, som asylsøkere eller andre uten norsk bankkonto. Bankens samarbeider med flyktningmottak og enkelte Nav-kontor om dette. Bankens vil i 2019 jobbe med konsept for utvalgte utsatte kundegrupper.

Smart bilforsikring

Forsikringsløsningen Smart bilforsikring premierer sjåfører som kjører trygt og dermed reduserer risikoen for skader og ulykker på norske veier. Forsikringen baserer seg på ny teknologi og måling

Noterte verdens første grønne boligobligasjon på Oslo Børs

Grønne obligasjoner (Green Bonds) er lån som skal finansiere miljøriktige formål.

Ved å utstede grønne obligasjoner vil SpareBank 1 bidra til å møte den økende etterspørselen fra investorer etter investeringer i miljømessige bærekraftige prosjekter.

I februar 2018 noterte SpareBank 1 Boligkreditt verdens første grønne boligobligasjon på Oslo Børs. Dette er en grønn obligasjon med fortrinnsrett i energieffektive boliger. SpareBank 1 Østlandet har overført en stor boliglånsportefølje med energieffektive boliger til SpareBank 1 Boligkreditt, som er med og danner grunnlaget for den grønne obligasjonen.

SpareBank 1 Boligkreddits grønne obligasjon ble sertifisert av Climate Bond Initiative i juni 2018. I september fikk den også Green Bond-rating av ratingbyrået Moody's.

av data om hvordan bilen kjøres. Data samles inn via en smartplugg i bilens diagnoseport og overføres via bluetooth til appen Spinn, som er utviklet i eget hus. Sjåføren kan få direkte tilbakemelding i appen om kjøreatferden sin underveis, eller senere i appens kjøredagbok. Kjører sjåføren med flyt oppnås god kjørescore.

Krav til fondsleverandører

SpareBank 1 Østlandet driver ikke egen fondsforvaltning, men distribuerer verdipapirfond fra andre fondsforvaltere. I tillegg har banken indirekte eierskap i ODIN Forvaltning.

I oktober 2018 vedtok bankens styre nye retningslinjer for samfunnsansvar og bærekraft for distribusjon av verdipapirfond. Banksjef for kapitalmarked samarbeider med leder for bærekraft om å implementere retningslinjene. I tillegg arbeider Spare- og plasseringsutvalget i SpareBank 1-alliansen med felles krav til felles leverandører for alle SpareBank 1-bankene.

Ved utvelgelse av verdipapirfondforvaltere og godkjenning av fond krever banken at forvaltningsselskap som det inngås distribusjonsavtale med, skal ha retningslinjer og policyer som dokumenterer at de har ESG-krav til de selskapene de investerer i. De må levere dokumentasjon på hvordan oppfølging av investeringer skjer (screening med mer). Alternativt vil banken utføre screening gjennom tredjepart. Fordi banken ikke forvalter fond selv, kan den ikke direkte styre eierskap i enkeltelskaper.

Våre fondsleverandører bør som minimum ha signert FNs prinsipper for ansvarlige investeringer.

Retningslinjene for samfunnsansvar og bærekraft for distribusjon av verdipapirfond skal sørge for at fond vi aktivt tilbyr kundene er i tråd med bankens retningslinjer. Vi skal også sørge for å ha produktgodkjenningsprosesser og oppfølging, herunder periodisk produktrevisjon. Foruten finansielle kriterier omfatter det også ESG-kriterier. Til sist ønsker SpareBank 1 Østlandet å tilby fond med god bærekraftsprofil til sine kunder. Derfor har banken en ambisjon om å utvide produktporteføljen på dette området i 2019. SpareBank 1 Østlandet tilbyr i dag de grønne aksjefondene DnB Grønt Norden og DnB Miljøinvest på sin handelsplattform.

Alle ansatte som gir råd til kundene eller på annen måte har befattning med fondsforvaltningen skal kjenne bankens prinsipper og årlig gjennomgå

retningslinjene. I løpet av 2019 vil banken i større grad ta opp bærekraftstemaer med kundene. ODIN Forvaltning påvirkes både som leverandør og som datterselskap av SpareBank 1 Gruppen. Selskapet har en omfattende bærekraftpolicy som er integrert i investeringsprosessen. De har signert FNs prinsipper for ansvarlige investeringer og gjør screeninger med data fra Sustainalytics.

Ansvarlig og aktivt eierskap

Som aksje- og andelseier forvalter SpareBank 1 Østlandet verdier for cirka 7 milliarder kroner. Investeringene omfatter om lag femti selskaper med et spenn fra strategisk viktige datterselskaper og allianseselskaper, til rene finansielle investeringer. Banken har fire datterselskaper: EiendomsMegler 1 Hedmark Eiendom AS, EiendomsMegler 1 Oslo Akershus, SpareBank 1 Finans Østlandet AS og TheVIT AS.

Bankens investeringer utenom i datterselskaper og andre konsernselskaper, er på cirka 550 millioner kroner og utgjør om lag 8 prosent av samlede investeringer. Herunder er anslagsvis 90 prosent investeringer i selskaper med en strategisk tilknytning, de største er følgende:

- Totens Sparebank (180 millioner kroner).
- Visa (150 millioner kroner).
- Eksportfinans (70 millioner kroner).
- SpareBank 1 Markets (40 millioner kroner).
- Oslo Kongressenter Folkets Hus (55 millioner kroner).

I selskaper eid av bankene i SpareBank 1-alliansen har bankene ulik eierstørrelse. Se vår eierandel i note 41.

Arbeidet med samfunnsansvar og bærekraft i eierstyringen er en integrert del av etablerte prosesser. Alle ansatte som har befattning med eierstyringen skal kjenne bankens prinsipper, retningslinjer og forventninger.

I 2018 hadde banken, ved konsernledelsen, virksomhetsgjennomgang med tre av våre fire datterselskaper. Gjennomgang med det siste datterselskapet ble gjennomført tidlig i 2019. I alle gjennomgangene sto samfunnsansvar og bærekraft tydelig på agendaen.

Den enkelte eierpostens størrelse og grad av innflytelse styrer ressursbruken. Banken prioriterer høyest arbeid opp mot selskaper der vi har vesentlig innflytelse.

Ansvarlig eierstyring utøves i flere kanaler:

- Styremedlemmer oppnevnt av banken skal ha kompetanse til å vurdere risiko knyttet til samfunnsansvar og bærekraft. Banken er representert i styrene i datterselskaper og andre konsernselskaper hvor vi har betydelig innflytelse.
- I generalforsamlinger og andre eiermøter skal vår representasjon bidra til å fremme bankens målsetninger og retningslinjer for bærekraft og samfunnsansvar.
- Gjennom årlige virksomhetsgjennomganger i selskaper hvor banken har vesentlig innflytelse skal vi påvirke virksomhetsstyringen i en mer bærekraftig retning. Som eier forventer vi at de fire datterselskapene implementerer SpareBank 1 Østlandets strategi for samfunnsansvar og bærekraft.

Som aksje- og andelseier forvalter SpareBank 1 Østlandet verdier for cirka 7 milliarder kroner.

Dersom banken blir kjent med at noen av våre selskaper opptrer i konflikt med våre prinsipper og forventninger, vil vi etablere dialog for å påvirke til forbedring. Dersom dialogen ikke fører til nødvendige forbedringer, vil banken be om at saksforholdet behandles i selskapets styre. Alternativt tas saksforholdet opp til behandling i selskapets generalforsamling. I ytterste konsekvens er banken beredt på å avvike eierskapet.

Ansvarlige investeringer i likviditetsstyringen

I forbindelse med styring av konsernets likviditetsrisiko har SpareBank 1 Østlandet en portefølje bestående av likvide verdipapirer med høy kredittkvalitet. Sammensetningen og størrelsen på porteføljen er i henhold til styrevedtatte styringsdokumenter for likviditetsområdet og lovpålagte krav for likviditetsstyringen.

I september 2018 vedtok styret retningslinjer for området. Det ble etablert et system for å vurdere risiko for at likviditetsporteføljen er i konflikt med bankens retningslinjer, og minimere denne risikoen. Finanssjefen er ansvarlig for operasjonalisering av konsernets likviditetsstyring.

Banken har gjort en generell vurdering av risiko, og totalt sett vurderes porteføljen å ha lav risiko. Det er også gjort en vurdering av hvilke temaer som er mest relevante i det overordnede risikobildet.

For å minimere risikoen gjøres det en aktsomhetsvurdering i forkant av nye investeringsbeslutninger i et eget risikohåndteringsverktøy. Etter at retningslinjer ble styrevedtatt i september 2018 har 100 prosent av den totale porteføljen blitt vurdert. Det er ikke avdekket brudd på bankens retningslinjer for ansvarlige investeringer. 0,15 prosent av porteføljen er i kategorien middels/høy risiko.

Når investeringer gjøres via eksterne forvaltere, skal banken videreformidle retningslinjene og be om bekreftelse på at forvaltningen ikke er i konflikt med bankens strategi og generelle retningslinjer innenfor samfunnsansvar og bærekraft. For å holde oversikt over porteføljens beholdning og risiko gjøres det periodevise kontroller av hele porteføljen (minimum årlig).

Dersom kontrollen avdekker brudd på bankens retningslinjer, skal investeringen vurderes av bankens etiske råd. Denne vurderingen kan resultere i at banken selger verdipapiret umiddelbart, at banken går i dialog med utsteder om forbedringstiltak og deretter

vurderer salg av verdipapiret, eller at banken beholder verdipapiret som følge av at forbedringstiltak iverksettes og forventes å være tilstrekkelig virkningsfulle. I slike tilfeller vil verdipapiret og utstederen uansett være gjenstand for tettere oppfølging i ettertid.

Risikovurderingen resulterte i at Danske Bank i 2018 på bakgrunn av en større hvitvaskings sak ble kategorisert som en utsteder i konflikt med våre retningslinjer for samfunnsansvar og bærekraft. Som følge av dette tok SpareBank 1 Østlandet initiativ til dialog med Danske Bank om hvilke tiltak som var igangsatt. Dialogen med Danske Bank har vært god, og vi har fått informasjon om at det er gjennomført risikoreducerende tiltak. SpareBank 1 Østlandet vil følge opp utstederen gjennom periodisk gjennomgang av porteføljen.

Etisk markedsføring

Finansbransjen formidler produkter og tjenester som er helt sentrale for næringsliv og samfunn, men som kan være vanskelig å forstå. Forståelig og ansvarlig markedsføring av produkter og tjenester er derfor viktig. Temaet kommer også høyt i vår vesentlighetsanalyse.

Avdelingen bruker de generelle retningslinjene for bærekraft og samfunnsansvar, samt bankens etiske retningslinjer som rettesnor:

- Alle bankens sponsoravtaler inneholder området bærekraft i sponsoratet.
- Ved all markedsføring bruker vi digitale kanaler og flater fremfor for eksempel papir og plakater.
- Når banken støtter arrangementer går vi i dialog om bærekraft i løsningene.
- Ved innkjøp av reklameartikler skal leverandører og produkter sjekkes grundig opp mot bærekraft.
- Banken har utviklet klare regler for kampanjer og salg av kredittkort til unge. Vi har også utviklet et kommunikasjonsløp hvor vi snakker om riktig bruk av kredittkort i de forskjellige situasjonene de unge kommer opp i.

Det var ingen innrapporterte brudd på bestemmelser og retningslinjer for markeds-kommunikasjon, produktmerking og produktinformasjon i 2018.

Innkjøp og krav til leverandører

SpareBank 1 Østlandet gjør en del innkjøp selv, mens større avtaler inngås av SpareBank 1 Banksamarbeidet DA på vegne av SpareBank 1-alliansen. Alt i alt representerer det et betydelig

anskaffelsesvolum, og vi er vårt ansvar bevisst når vi henvender oss til leverandørmarkedet. I alle kontrakter ligger et vedlegg som stiller krav innen menneskerettigheter, arbeidsforhold og miljø. Mange av kravene i samfunnsansvarsvedlegget er bransjespesifikke. Det er fordi ulike bransjer har ulike utfordringer i sine leverandørkjeder.

Banken er klar over at det er store utfordringer i mange leverandørkjeder. Leverandørene skal i sin virksomhet og leverandørkjede arbeide for ikke å bryte internasjonale konvensjoner og nasjonale lover, herunder bestemmelser om forhold som lønn, arbeidstid og HMS (helse, miljø og sikkerhet), samt anti-korrupsjon.

Banken har vært god på å formidle retningslinjer og krav, men kan bli bedre på å følge opp leverandørene og kravene i avtalene på en systematisk måte gjennom aktsomhetsvurderinger. Dette arbeidet fortsetter i 2019. Jobben må hovedsakelig gjøres hos våre leverandører og deres underleverandører, men banken må sette krav, samt følge og støtte arbeidet.

5. Økonomisk kriminalitet og anti-korrupsjon

Delmål 16.4 under bærekraftsmål 16 sier at man innen 2030 skal oppnå en betydelig reduksjon av ulovlige finans- og våpenstrømmer, gjøre det enklere å spore opp og returnere stjålne eiendeler samt bekjempe alle former for organisert kriminalitet. Sammen med resten av finansnæringen spiller SpareBank 1 Østlandet en viktig rolle i å nå dette delmålet.

Satsing mot hvitvasking

I 2018 implementerte banken den nye hvitvaskingsloven, med økt fokus på risikobasert tilnærming til transaksjonskontrollen. Bankene er lovpålagt etter hvitvaskingsloven, både tidligere og ny, å innhente og kontrollere legitimasjonsdokument i forbindelse med etablering av ordinære kundeforhold. Man er også pålagt en løpende kundekontroll som blant annet omfatter krav om gyldig legitimasjonsdokument på kunden. SpareBank 1 Østlandet har iverksatt et omfattende arbeid mot hvitvasking i 2018, og dette fortsetter inn i 2019.

Arbeid mot økonomisk kriminalitet

Bærekraftsdelmål 16.5 lyder slik: «Oppnå en betydelig reduksjon i alle former for korrupsjon og bestikkelser.» SpareBank 1 Østlandet ser en stadig

økning i antall svindelsaker, hvor kunder blir lurt eller forsøkt lurt. Dette gjelder såkalt Nigeriasvindel og svindel via Finn.no. Slik jobber banken mot økonomisk kriminalitet:

- Det blir iverksatt tiltak for å redusere risiko for økonomisk kriminalitet på bakgrunn av risiko-vurdering.
- Banken rapporterer mistenkelige kunde-transaksjoner, samt driver kundekontroll.
- Sikkerhetsavdelingen følger opp og hjelper kunder som tar kontakt om svindel.
- Der kunder svindler eller blir svindlet, følger banken opp saken selv om banken ikke selv er skadelidende. Det er stor samfunnsnytte i at sakene avdekkes og stoppes.
- Norske banker samarbeider for å avdekke og håndtere trusler knyttet til datakriminalitet. I tillegg har bankene i SpareBank 1-alliansen etablert et felles IRT (Incident Respons Team), for å sikre god håndtering av kriser og uønskede hendelser.
- I saker om eksempelvis trygdesvindel, skatte-unndragelse og arbeidsmarkeds-kriminalitet samhandler banken med offentlige etater som Skattetaten, politiet og NAV.

Bankens arbeid mot korrupsjon

Bankens medarbeidere må i forbindelse med den årlige etikkuka bekrefte at de har lest etiske retningslinjer, der habilitet og korrupsjon står omtalt i egne kapitler. Medarbeiderne må også rapportere inn alle gaver, verv, eierinteresser og andre forhold som kan påvirke deres habilitet. Egenrapporteringen om verv og eierinteresser blir sjekket mot Brønnøysundregisteret. Bankens følger også egne rutiner og stikkprøvekontroller som en del av virksomhetens mislighetsforebyggende arbeid.

Banken har tidligere ved hjelp av eksternt revisjonsbyrå gjennomført en relasjonsanalyse for å kartlegge styrets og toppledelsens relasjoner til kunder, leverandører og øvrige forbindelser. Dette vil bli gjennomført også i 2019. Bankens har ikke avdekket korrupsjonssaker blant ansatte i 2018.

Høsten 2018 gjennomførte vi en risikoanalyse innen temaet interne misligheter. Korrupsjonsrisiko er et viktig element i dette, og flere scenarioer omhandlet nettopp korrupsjon. Analysen ble gjennomført som en rekke workshops med ledere og medarbeidere i sentrale avdelinger i banken. Formålet var å drøfte endringer i risikobilde og risikovurderinger, samt identifisere behov for rutineendringer og tiltak.

GDPR står for General Data Protection Regulation, og er EUs forordning for personvern som ble innført i Norge fra 20. juli 2018.

Personvern/GDPR

Banken oppnevnte et eget personvernombud i 2018 og har gjennomført flere opplæringstiltak om GDPR i løpet av året, deriblant under ettikkuka. Alle medarbeidere har fått informasjon, og et obligatorisk nettkurs er kjørt for alle ansatte. Det er også vedtatt en egen policy/personvernerklæring i banken.

SpareBank 1 Østlandet bruker først og fremst personopplysninger til kundeadministrasjon, fakturering og for å oppfylle våre forpliktelser til å gjennomføre oppdrag og tjenesteavtaler, for eksempel betalingstransaksjoner til og fra kunders konto. Oppbevaringstiden vil da normalt være inntil ti år etter registreringer.

I forbindelse med innføringen av GDPR har banken gjort ordlyden på samtykkene våre tydeligere for å være i samsvar med GDPR.

SpareBank 1 Østlandet forvalter store verdier for kunder. Dette medfører dessverre også mulighet for svindel og kriminalitet. Banken har plikt til å gjennomføre tiltak for å forebygge og avdekke svindel, kriminalitet og terrorhandlinger. Vi vil behandle personopplysninger med formål å forebygge, avdekke, oppklare og håndtere bedragerier og andre straffbare handlinger.

Opplysningene kan innhentes fra og utleveres til andre banker og finansinstitusjoner, politiet og andre offentlige myndigheter. Banken er også pålagt å rapportere mistenkelige opplysninger og transaksjoner etter hvitvaskingsloven til Økokrim og Enheten for finansiell etterretning (EFE). Oppbevaringstiden vil da være minst fem år etter registreringen. Banken har ikke mottatt noen klager om brudd på personvern eller tap av kundedata i 2018.

6. Opplæring

Som en engasjert og ansvarlig samfunnsaktør har SpareBank 1 Østlandet i mange år satset på opplæring og utdanning internt. Det gjelder også i samfunnet for øvrig, blant annet med økonomiopplæring av barn- og unge, kunder og andre. Derfor er bærekraftsmål 4 ett av bankens interne og eksterne mål.

Utvikling av medarbeidere

Finansbransjen og bankmarkedet er i rask endring. I møte med ny teknologi, endret kundeatferd, konkurranse fra nye aktører, nye regulatoriske krav og endrede trusselbilder, er intern opplæring helt avgjørende for å være godt rustet til å drive framtidens bank.

Banken gjennomfører omfattende opplæring og kompetanseutvikling for alle medarbeidere. I forbindelse med medarbeidersamtalen i starten av året får alle medarbeidere en utviklingsplan der opplæring og utvikling er planlagt med utgangspunkt i bankens strategi og krav til medarbeiderens rolle. Utviklingstiltak er avhengig av rolle og kan bestå av studiepoengbaserte kurs på bachelor- og masternivå, e-læring, nanolæring, rådgiverskole, videopresentasjoner, fag- og produkt dager, salgsvikling samt interne og eksterne workshops.

Banken benytter videokonferanseutstyr ved alle lokasjoner i kompetanseutviklingen. Det gjennomføres faste videoallmøter om faglige temaer som finansiering, betaling, sparing og pensjon, skadeforsikring og personforsikring, digitalisering og selvbetjening. Banken har også en egen lederskole der alle nye ledere gjennomfører ett års introduksjonsprogram.

Traineeordning

Det å tiltrekke seg talenter anslås å være nordiske bedrifters største utfordring i årene framover. Konkurransen om talentene er stor. Som medlem i Trainee Innlandet er banken del av et bedriftsnettverk som bidrar til å styrke vår posisjon i kampen om talentene. Traineeprogrammet har årlig mer enn 200 søkere. I 2019 er målet for banken blant annet å få en trainee på bærekraft.

Banken ønsker innspill og varsling

SpareBank 1 Østlandet har interne retningslinjer for varsling og har tilrettelagt for varsling i et eget varslingsystem. Banken forventer at medarbeidere informerer nærmeste overordnede om hendelser eller aktiviteter som er i strid med lover, forskrifter eller annet offentlig regelverk. Det gjelder også brudd på interne retningslinjer eller øvrige forhold som kan skade virksomheten. Ledelsen ønsker kunnskap om slike forhold for å kunne gi nødvendige avklaringer, rette opp feil eller skader så snart som mulig, samt reagere på uønsket adferd.

I 2018 styrket banken informasjonen på nettsidene om ekstern varsling. Kunder og andre interessenter kan flere steder på hjemmesidene gi tilbakemeldinger og varsle om forhold banken bør kjenne til, blant annet via nettsidene for bærekraft.

Det ble ikke registrert noen varslinger eller tilfeller av korrupsjon i 2018. Ordet «varsling» gjør at mange kanskje legger lista høyt før de orienterer banken om kritikkverdige forhold. For å gjøre terskelen lavere, gikk banken i 2018 ut med en tydelig oppfordring om å ta kontakt for innspill til vårt arbeid med etikk, samfunnsansvar og bærekraft.

Kompetanseheving innen bærekraft og etikk

Bærekraft er et overordnet strategisk mål for banken, og i 2018 ble opplæringen på feltet intensivert. Gjennom interne og eksterne samlinger og konferanser har alt fra konsernledelsen til kunde-rådgivere fått påfyll om ulike bærekraftemner.

Bærekraftverksteder

I løpet av 2018 ble det gjennomført 14 interne bærekraftverksteder der til sammen 188 medarbeidere deltok. Verkstedene inneholder en innføring i temaet bærekraft med underliggende tema, hva bærekraft betyr for en bank og hva det betyr for den enkelte avdeling. Verkstedene inneholder også første del av en aktsomhetsvurdering. Arbeid med FNs bærekraftsmål har også vært en del av verkstedene i 2018.

Etikkuke med gjennomgang av etiske retningslinjer

Varslingsrutiner og #metoo var hovedtema for bankens etikkuke i april. Etiske dilemmaer og utfordringer ble diskutert og reflektert i den enkelte avdeling. Uka inneholdt også foredrag, e-læringsprogrammer om etikk og et etikkspill. Mellom 75 og 90 prosent av medarbeiderne har tatt alle nanolæringer om etikk. I tillegg har de ansatte mottatt informasjon om bankens etiske retningslinjer, og alle skal årlig signere på at de har lest og forstått innholdet.

Arbeidslivets Klimauke

SpareBank 1 Østlandet vedtok høsten 2018 å delta i Arbeidslivets Klimauke, et initiativ som partene i norsk arbeidsliv står bak. Målet med uka er å hjelpe virksomheter til å bli mer klima- og miljøvennlige gjennom å sette klima og miljø på dagsorden og senke terskelen for å gjennomføre klimatiltak. Bankens deltar i Arbeidslivets Klimauke for første gang i februar 2019. Uka fylles med informasjon og aktiviteter som skal gi bankens medarbeidere ny kunnskap om klima, klimarisiko og muligheter.

Samarbeid med utdanningsinstitusjoner

Samarbeid med NTNU om finans og digitalisering

Banken inngikk før jul 2018 en 3-årig samarbeidsavtale med Norges teknisk-naturvitenskaplige

universitet, NTNU. Avtalen omfatter student-samarbeid, Cyber Security, digitalisering innen finans, big data-analyse og maskinlæring, bærekraft og utvikling av en egen fagenhet innen industriell økonomi og teknologiledelse. Gjennom samarbeidet med NTNU ønsker banken å styrke egen kompetanse ved å dra veksler på aktuelle fagmiljøer innen strategisk viktige temaer for banken. NTNU på sin side ønsker å utvikle forskningsbasert kompetanse rettet mot bank- og finansnæringen.

Samarbeid om realfagsatsing ved Høgskolen i Innlandet

Banken har de siste tre årene støttet en realfagsatsing ved Høgskolen i Innlandet (tidligere Høgskolen i Hedmark), Campus Hamar med til sammen 1,2 millioner kroner. Bakgrunnen for satsingen var blant annet manglende realfagsinteresse- og kompetanse i norske grunnskoler og videregående skoler.

Stiftelsen med betydelig gave til høyere utdanning

Sparebankstiftelsen Hedmark, som deler ut midler fra bankens overskudd, vedtok i 2017 en gaveramme på inntil 42,3 millioner kroner til Høgskolen i Innlandet. Støtten skal bidra til at høgskolens mål om å bli universitet nås innen 2020. Gaven ble bevilget over tre år. Stiftelsen har i tillegg vedtatt en gave på inntil 12 millioner kroner for å styrke den høyere utdanningen i Kongsvingerregionen.

Konjunkturbarometeret – en kilde til samfunnsnyttig informasjon

Gjennom konjunkturbarometer1.no bidrar banken med fakta og innsikt som kan stimulere til vekst og utvikling i regionen. Reportasjer og analyser fra næringslivet setter nyheter på dagsorden og synliggjør regionens kollektive ressurser. Slik kan banken være en kilde til samfunnsnyttig informasjon for både private og offentlige aktører. I 2018 var miljø- og klimaarbeidet i næringslivet på Østlandet hovedtema i konjunkturbarometeret. (Se egen sak side 42.)

14

interne bærekrafts-
verksteder med
188 deltakere
i 2018

Kunnskapsheving gjennom kurs og konferanser

Banken arrangerer i løpet av året mange eksterne kurs og konferanser, både alene og i samarbeid med andre aktører. Dette er viktige arenaer for påfyll av ny kunnskap samt nettverksbygging for både næringsliv, offentlige aktører og andre. I september var bærekraft hovedtema for bankens årlige lederkonferanse, som samlet om lag 300 ressurspersoner og næringslivsledere.

Opplæring i forbrukerøkonomi

Banken har i flere år hatt en egen omreisende lærer som har undervist tusenvis av elever i personlig økonomi. Et nytt, virtuelt undervisningsopplegg ble tatt i bruk i november 2018. Hele 300 elever fikk undervisning ved hjelp av nettbrett og AR-teknologi, mens 4819 fikk økonomiundervisning med «gammelt» opplegg i løpet av året.

Banken har også i en årrekke gitt gode forbrukerøkonomiske råd i en radioserie på NRK. I 2018 var temaer alt fra bruksalg og gjenbruk, studentøkonomi og delingsøkonomi til forsikring og forebyggende tiltak.

Utfordringer og målsettinger for 2019

Intern kompetanseheving

Banken fortsetter med bærekraftverksteder i 2019. Målet er at alle medarbeidere skal få innsikt i hva bærekraft er, samt hva det betyr for banken og deres virksomhetsområde.

Banken har fokus på digitalisering og lager i samarbeid med NTNU Gjøvik et opplæringsopplegg for våre medarbeidere. I tillegg samarbeider banken med Høgskolen i Innlandet om utdanning i prosjektledelse, samt opplæring i prosjekt- og prosessledelse. Fagopplæring for medarbeidere på personmarked og bedrifts-marked står også på planen for 2019.

Et nytt system for medarbeidersamtaler tas i bruk og skal avdekke kompetansebehov. Deretter kan banken sette inn ulike opplæringstiltak.

7. Orden i eget hus

Attraktiv og engasjert arbeidsgiver

SpareBank 1 Østlandet skal være en attraktiv og engasjert arbeidsgiver med kompetente ansatte. Bankens legger til rette for at balansen mellom jobb, hjem og fritid oppleves som god. To organisasjonsundersøkelser ble i 2018 gjennomført med gode resultater, her er noen hovedfunn:

- Medarbeidere og ledere er engasjerte i jobben sin.
- Medarbeiderne er opptatt av å lete etter nye og bedre løsninger for kunder og en selv.
- Gjennomføringsevnen og samarbeidet mellom avdelinger og divisjoner er god.
- Graden av stress er lav, sett i lys av en nylig gjennomført fusjon.
- Kulturen er preget av åpenhet, rettferdighet og trygghet.

Konsernet skal være en inkluderende arbeidsplass for alle medarbeidere i alle aldersgrupper og livsfaser. SpareBank 1 Østlandet jobber med helseforebyggende tiltak og stimulerer medarbeidere til fysisk aktivitet. Bankens er en IA-virksomhet og arbeider systematisk med forebygging og oppfølging av sykefravær. Det legges til rette for medarbeidere som på grunn av sykdom, redusert arbeidsevne eller andre årsaker må ha tilpasninger av arbeidsplass og arbeidsinnhold. I samarbeid med NAV tar banken imot arbeidstakere som har behov for arbeidstrening. Sykefraværet i banken var på 4 prosent i 2018.

Over
5000
elever fikk økonomi-
undervisning
av banken
i 2018

Rådgiverskolen

I idylliske omgivelser på Staur gård ved Mjøsa fikk nesten 200 medarbeidere fordelt over 10 kull faglig påfyll i 2018. Rådgiverskolen er et viktig tiltak for til enhver tid å tilpasse rådgivningen til kundenes behov. Satsingen skal bygge oppunder merkevaren *En bank med gode digitale løsninger og med menneskelige relasjoner*. Bankens tror at rådgivere som er gode støttespillere for kundene vil være en ettertraktet service i en stadig mer digital verden.

Arbeidstakerrettigheter, likestilling og mangfold

SpareBank 1 Østlandet respekterer og tar hensyn til internasjonale arbeidstaker- og menneskerettigheter i sin virksomhet. Et policydokument vedtatt i 2018 spesifiserer noen av de mest sentrale konvensjoner, rammeverk og retningslinjer som banken respekterer og følger. Egne retningslinjer for bankens ulike virksomhetsområder beskriver hvordan innholdet operasjonaliseres. Der det er nødvendig gis utdypende informasjon i veiledere, prosedyrebeskrivelser og sjekklistor.

Virksomheten søker i alle sammenhenger å unngå diskriminering og vil rekruttere medarbeidere som reflekterer samfunnet, uavhengig av kulturell bakgrunn, etnisitet, religion og kjønn. Det var ikke rapportert om noen tilfeller av diskriminering i 2018.

Banken tilstreber god balanse mellom kjønn på alle nivåer i organisasjonen. Andelen kvinner i lederstillinger med personalansvar var i 2018 på 39 prosent. Analyser av ulike stillingskategorier viser at gjennomsnittslønnen blant kvinnelige ansatte i banken er mellom 90 og 98 prosent av lønna til menn. Analysene er ikke korrigert for strukturelle forhold som alder, ansiennitet og utdanningsnivå. Finansbransjen har totalt sett langt større rapporterte lønnsforskjeller og har nå satt særlig fokus på dette, både på bransjenivå og i de enkelte virksomhetene.

I tilknytning til det lokale lønnsoppgjøret høsten 2017 avsatte banken en egen skjevhetpott på 0,5 prosent av en total ramme på 1,5 prosent, som primært skulle benyttes til å utjevne eventuelle utilsiktede lønnsforskjeller knyttet til kjønn. Av denne rammen ble 70 prosent fordelt til kvinner og 30 prosent til menn.

Etikk

Mål

Konsernets medarbeidere og styremedlemmer skal kjennetegnes ved høy etisk standard og være kompetente, tillitvekkende, ærlige og redelige. Banken aksepterer ikke handlinger som kan oppfattes som bestikkelser, korrupsjon eller forsøk på å påvirke saksbehandlingen på en utilbørlig måte. Adferd og beslutninger skal bygge opp under bankens strategi og mål for samfunnsansvar og bærekraft. Verdiskapningen skal innen alle forretningsområdene skje i tråd med god rådgivningsskikk, og innenfor rammer der den enkelte ansatte ikke må bryte etiske retningslinjer for å tilfredsstille økonomiske mål. Kundens behov og interesser skal ivaretas gjennom faglig god og redelig kundeførelse som sikrer at kunden selv kan ta bevisste og velinformerte valg.

Etiske retningslinjer

SpareBank 1 Østlandets etiske retningslinjer skal bidra til at medarbeidere overholder taushetsplikten, unngår opptreden som kan skade bankens omdømme, ivaretar sin habilitet og håndterer interessekonflikter. Videre beskriver retningslinjene hvordan medarbeiderne skal forholde seg til gaver, kunder og representasjon. De etiske retningslinjene blir revidert jevnlig, og ledere og medarbeidere inviteres til å gi sine innspill, sist i 2018.

Overtredelse av virksomhetens etiske retningslinjer kan få konsekvenser for arbeids- og ansettelsesforholdet.

Ansvar

Den enkelte medarbeider har et selvstendig ansvar for å etterleve gjeldende lover og regelverk, og er ansvarlig for å ivareta sin egen integritet og å overholde konsernets etiske retningslinjer. Ledernes atferd er spesielt viktig og har avgjørende innvirkning på det etiske nivået i egen organisasjon. Den enkelte leder har ansvar for å sette etikk på dagsorden. Ledere på alle nivå har også ansvar for å informere nye medarbeidere om innholdet i de etiske retningslinjene.

Målet er åpenhet og bevissthet hos alle medarbeidere i det daglige, og rom for å drøfte etiske problemstillinger, slik at alle får anledning til å hevde egne meninger. Meningsutveksling og involvering bidrar til å forbedre resultatene og fatte gode beslutninger.

Bankens miljøarbeid

Bankens tilnærming til miljø- og klimautfordringene er todelt. På den ene siden skal SpareBank 1 Østlandet redusere egen belastning på miljø og klima. På den andre siden vil banken bidra til at kunder og leverandører, innen alt fra kontormateriell til fond, gjør det samme.

For å redusere egen belastning på miljø og klima har banken valgt å sertifisere seg gjennom Miljøfyrtårn. Her er banken inne i en resertifiseringsprosess. Som følge av fusjonen mellom Sparebanken Hedmark og Bank 1 Oslo Akershus i 2017, skal det innlemmes flere kontorer som fra før ikke var sertifisert.

I tillegg gjennomfører banken et årlig energi- og klimaregnskap basert på den internasjonale standarden «A Corporate Accounting and Reporting Standard» som er utviklet av «The Greenhouse Gas Protocol Initiative», GHG-protokollen. Klimaregnskapet viser klimagassutslipp som følge av forbruk som for eksempel reiser, avfallshandtering og energiforbruk. Bankens brukere tallene til å redusere egen negativ påvirkning på klimaet.

Klimaregnskapet for 2018 er ikke direkte sammenlignbart med tidligere år, og dette har sammenheng med fusjonen med Bank 1 Oslo Akershus i 2017. Som følge av dette er det en økning i bankens klimagassutslipp på 21,8 prosent. Det tilsvarer 99 tonn CO²-ekvivalenter. Økningen skyldes hovedsakelig at flere bygg, både eide og leide i Oslo og Akershus, er inkludert i dette klimaregnskapet enn forrige rapporteringsår.

Digitalisering – enklere for kundene, forebygger kriminalitet og reduserer papirforbruket

Banken jobber kontinuerlig med digitalisering og effektivisering, både for seg selv og kundene. Boliglån på nett, mobilbank, Vipps, videomøter, SMS-tjenester og elektronisk distribusjon av brev, nyheter og publikasjoner er tiltak som reduserer transportbehov og papirforbruk.

Digitalisering forebygger også kriminalitet knyttet til forfalskning av dokumenter brukt som grunnlag for innvilgelse av lån. Derfor knyttes arbeidet til bærekraftsmål 16, delmål 16.5, som handler om å oppnå en betydelig reduksjon i alle former for korrupsjon og bestikkelser.

Gjennom digitalisering forenkles systemer og kundene kan bli mer selvbetjente. Her er noen eksempler:

- **E-signering.** Banken jobber hele tiden med å få opp andelen kunder som signerer dokumenter digitalt.
- **Digital låneløype både for person- og bedrifts-markedet.** Samarbeid med det offentlige om en løsning som gjør at deres system kan integreres med bankenes.
- **Digital samhandling offentlig og privat, DSOP.** Skatteetaten, politiet og Nav innhenter ulike kontoopplysninger for etterkontroll. Dette gjøres i forbindelse med innkrevningssaker eller for å avklare om kontroller skal iverksettes. Målet er helautomatisk innhenting av opplysningene. SpareBank 1 Østlandet er med i et pilotprosjekt som startet i 2018.

Bankens utfordring er å sørge for like gode tjenester til kundegrupper som ikke har høy digital kompetanse.

8. Sparebanken og lokalsamfunnet

Med en kombinasjon av gode, brukervennlige digitale løsninger og lokal tilstedeværelse, er banken et viktig tannhjul i ulike regioner og lokalsamfunn. I 2018 rehabiliterte og re-åpnet vi kontorer flere steder, deriblant på Otnes i Rendalen som var ransutsatt i 2017. Med lønnsom og langsiktig drift påvirker banken samfunnsutviklingen lokalt og regionalt. At banken er solid over tid er viktig for både privat- og bedriftskundene i de samfunnene vi er en del av. Banken er i tillegg en stor og viktig skatteyder, både direkte, men også gjennom å være arbeidsgiver for om lag 1100 skattebetalende medarbeidere.

Lokal næringsutvikling

En viktig del av bankens samfunnsbidrag er å finansiere gode prosjekter som legger til rette for vekst og utvikling i arbeidsplasser, noe som igjen bidrar til felles lokal velferd. Å ha en solid kapitalkilde i regionen gir trygghet og nærhet til beslutningene.

SpareBank 1 Østlandet dekker gjennom sin kjernevirksomhet mange viktige behov i samfunnet, deriblant sparing, finansiering, betalingsformidling, forsikring, skadeforebygging, forvaltning av kapital og investeringer. Det at banken driver kjernevirksomheten langsiktig og bærekraftig, er det viktigste bidraget til lokal næringsutvikling. I tillegg bidrar banken til næringsutvikling gjennom et aktivt samarbeid på tvers av næringsliv, forsknings- og utdanningsmiljøer.

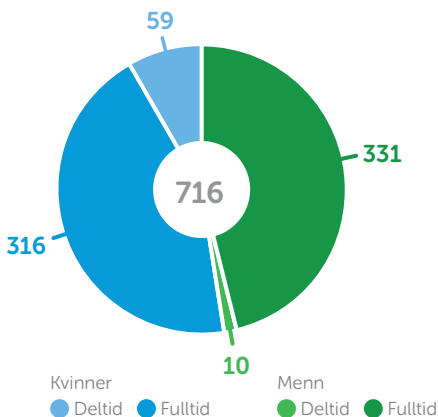
202 millioner kroner ble utbetalt i kundeutbytte

Basert på resultatet for 2017 utbetalte SpareBank 1 Østlandet kundeutbytte for aller første gang i april 2018. Med dette skrev banken historie. Aldri før har en norsk bank betalt utbytte til kundene sine. Ordningen innebærer at både privat- og bedriftskunder automatisk mottar utbytte basert på bankens overskudd og kundens lån og innskudd gjennom året. Å dele av overskuddet med kundene på denne måten er i tråd med SpareBank 1 Østlandets grunnverdier som sparebank. (Se egen sak side 40.)

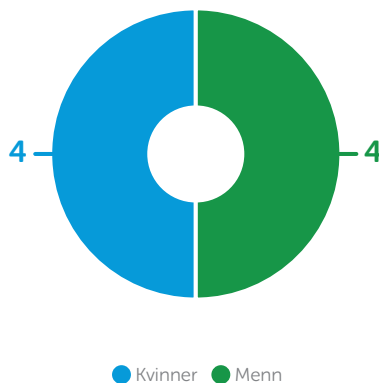
Plastdugnaden

Plastforøpling og mikroplast er et økende samfunnsproblem. Derfor inviterte banken til ryddedugnad ved innsjøer og elver sammen med aktører som Hold Norge Rent, Naturvernforbundet og lokale renovasjonsselskaper. SpareBank 1 Østlandet og Sparebankstiftelsen Hedmark satte av inntil 2 millioner kroner i støtte til skoler, lag og foreninger som deltok i aksjonen. Hele 15 tonn avfall ble plukket. (Se også egen sak side 43.)

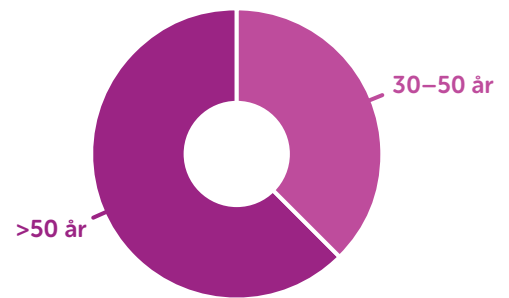
Antall ansatte fordelt på kjønn, fulltid og deltid

Kjønnsfordeling i styret

Alderssammensetning i styret

Sponsing og gaver til allmenntilgode formål

Som lokalt forankret sparebank har vi lange tradisjoner for å føre deler av overskuddet tilbake til lokalsamfunnene, deriblant som lokal støtte-spiller for lag og foreninger. Både gjennom Sparebankstiftelsen Hedmark og gjennom sponsing gir vi verdier direkte tilbake til lokalsamfunnene ved å støtte både topp- og breddeidrett. Fotball, håndball, langrenn og ishockey er eksempler på idrettsgrener der banken sponser både elite- og grasrotnivå.

Gjennom SpareBank 1-alliansen er banken hovedsponsor for Norges Skiforbund Langrenn. Avtalen med langrennslandslaget ble fornyet under ski-NM i 2018 på Gåsbu ved Hamar. SpareBank 1 Østlandet var hovedsponsor under arrangementet.

Fra 2017 overtok Sparebankstiftelsen Hedmark behandlingen av alle søknader om gavemidler. Stiftelsen er SpareBank 1 Østlandets største eier og deler ut midler fra bankens overskudd til lokale klubber, lag og foreninger. Les mer om Sparebankstiftelsen Hedmark og se oversikt over gavetildelinger på nettsiden www.sparebankstiftelsenhedmark.no

Selv om de fleste gavetildelingene nå går gjennom stiftelsen, gir SpareBank 1 Østlandet fortsatt noen enkeltvis gaver til veldedige formål. I 2018 var de største tildelingene 200.000 kroner til TV-aksjonen for Kirkens Bymisjon og 100.000 kroner i julegave til Leger uten grenser. Det ble også gitt til sammen 100 000 kroner i julegave til gode formål gjennom støtte til ulike Spleis-prosjekter.

Rekordmange fikk talentstipend

SpareBank 1 Østlandets talentstipend hadde 5-årsjubileum i 2018, og banken arrangerte en egen motivasjonsdag og talentfest i Hamar kulturhus i september. Hele 90 mottakere fikk stipender på 25 000 eller 50 000 kroner hver. Stipendet skal stimulere unge idrettsutøvere og kunstnere til å utvikle talent og engasjement gjennom trening, utdanning og utfoldelse av kreativitet. Målet med talentstipendet er å bygge stolthet, skape gode forbilder og synliggjøre mulige talentutviklingsløp.

Banken delte ut 1,5 millioner kroner i idrettsstipend, mens Sparebanken Hedmarks kunstfond delte ut 1 million kroner i kunststipend til unge talenter fra Hedmark.

Sparebanken Hedmarks kunstfond

Tre kunstverk ble ferdigstilt det siste året og gitt som gaver til Eidskog kommune, Tynset kommune samt Høgskolen i Innlandet, avdeling Evenstad. I tillegg har det vært omlevering av kunstverk til Strandgateparken i Hamar. Det ble vedtatt to nye prosjekter som skal gis til Løten kommune og Stange kommune. Kunstfondet ble i 2018 tilført 2 millioner kroner fra Sparebankstiftelsen Hedmark. En million ble delt ut som talentstipend til 30 unge utøvere innen kunst og kultur (som beskrevet i avsnittet over).

Utfordring og mål for 2019

Banken har som ambisjon å opprette og lansere et eget bærekraftsfond i løpet av 2019. Dette ser vi fram til å presentere i løpet høsten 2019.

Energi & klimaregnskap 2018

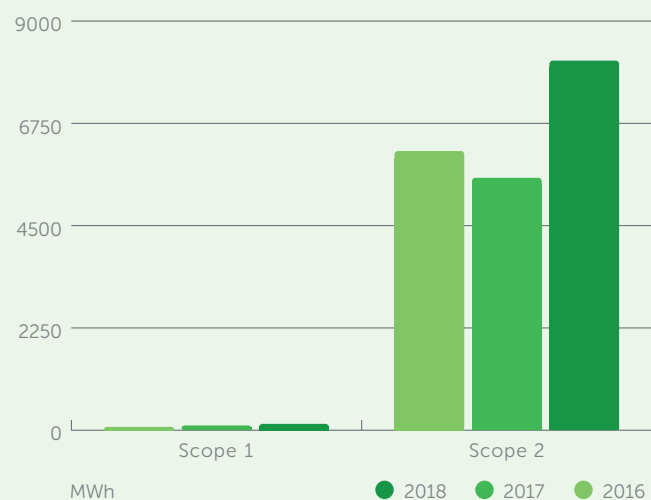
Klimaregnskapet for 2018 er ikke direkte sammenlignbart med tidligere år, og dette har sammenheng med fusjonen med Bank 1 Oslo Akershus i 2017. Som følge av dette er det en økning i bankens klimagassutslipp på 21,8 prosent. Det tilsvarer 99 tonn CO²-ekvivalenter. Økningen skyldes hovedsakelig at flere bygg, både eide og leide i Oslo og Akershus, er inkludert i dette klimaregnskapet enn forrige rapporteringsår.

Energi og klimaindikatorer

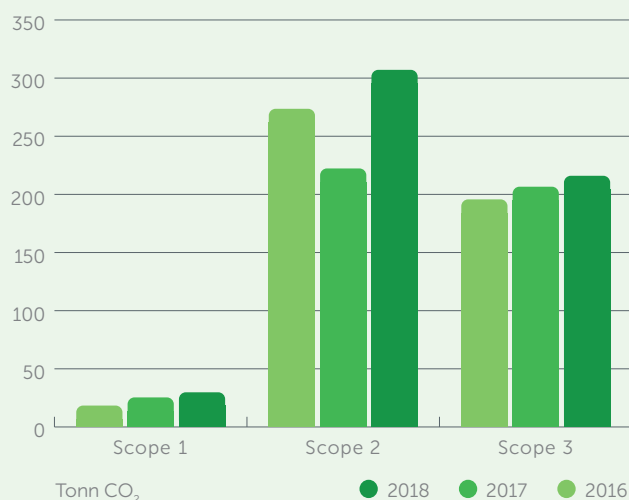
	2018	Endring 17/18	2017	2016
Sum kWh/m ² *	182,2	8,3%	168,3	186,1
Totalt energiforbruk Scope 1+2 (MWh)	8 252,5	45,9%	5 657,1	6 215,6
Totale utslipp(S1+S2+S3) (tCO ² e)	552,9	21,7%	454,3	487,7
Totale (s1+2+3) tCO ² e/årsverk	0,77	19,8%	0,64	1,1
Total (s1+2+3) tCO ² e/omsetning	0,2	-12,5%	0,17	0,3
MWh/ÅV (Scope 1+2)	11,53	45,9%	8,02	
Årsverk morbank	716	1,56%	705	462

*) Energiforbruk i egne og leide kontorer

Årlig energiforbruk (MWh) Scope 1 og 2

Årlige klimagassutslipp per scope

Rapportering i henhold til greenhouse gas protocol

Scope 1: Direkte utslipp

Omfatter direkte utslipp fra kilder som eies eller kontrolleres av selskapet, herunder egne biler, kjøretøy, eller fra prosess, transport av ansatte.

Scope 2: Indirekte utslipp

Er utslipp knyttet til innkjøpt energi, hovedsakelig elektrisitet og/eller fjernvarme.

Scope 3: Indirekte utslipp

Omfatter andre indirekte klimautslipp. Utslippene er et resultat av selskapets aktiviteter, men slippes ut fra kilder som ikke kontrolleres av selskapet.

Energi & klimaregnskap 2018

Hensikten med denne rapporten er å vise oversikten over organisasjonens klimagassutslipp (GHG-utslipp), som en integrert del av en overordnet klimastrategi. Et klimaregnskap er et viktig verktøy i arbeidet med å identifisere konkrete tiltak for å redusere sitt energiforbruk og tilhørende GHG-utslipp. Denne årlige rapporten gjør organisasjonen i stand til å måle nøkkeltall og dermed evaluere seg selv over tid.

Rapporten omfatter alle registrerte utslipp i SpareBank 1 Østlandet konsern. Informasjonen som benyttes i et klimaregnskap stammer både fra eksterne og interne kilder, og blir omregnet til tonn CO²-ekvivalenter. Analysen er basert på den internasjonale standarden «A Corporate Accounting and Reporting Standard», som er utviklet av «the Greenhouse Gas Protocol Initiative» – GHG protokollen. Dette er den mest anvendte metoden verden over for å måle sine utslipp av klimagasser. ISO standard 14064-I er basert på denne.

Samfunnsregnskap 2018

		2018	2017
Økonomi			
	Resultat før skatt, (mill kr) konsern	1 735	1 618
	Forvaltningskapital (mill kr), konsern	123 472	108 321
	Egenkapitalavkastning etter skatt, konsern	10,5 prosent	10,2 prosent
	Ren kjernekapitaldekning, konsern	16,8 prosent	16,8 prosent
Strategi			
	Konsernstrategi	Strategi gjennomført i hht plan.	Strategi gjennomført i hht plan.
	Utvikling CSR-strategi	Påbegynt revidering av strategi.	Strategi revidert og vedtatt i styret
Ansatte (tidligere samfunn/sosiale forhold)			
1	Antall årsverk, inkl. datterselskaper	Antall	1 139
2	Antall årsverk, morbank	Antall	716
3	Sykefravær*	%	4 prosent
4	Andel kvinner*	%	53 prosent
5	Andel kvinner i ledende stillinger*	%	39 prosent
6	Gjennomsnittsalder*	Antall	48 år
8	Gjennomsnittlig ansettelsestid*	Antall	16 år
9	Antall rekrutteringer, internt*	Antall	12
10	Antall rekrutteringer, eksternt*	Antall	35
11	Turnover*	%	2 prosent
	Ansattes tilfredshet, organisasjonsundersøkelse*	To undersøkelser gjennomført vår og høst 2018 med gode resultater.	Temperaturmålinger for fusjonsprosessen gjennomført med gode resultater.
	Årlig gjennomgang og bekreftelse av at etiske retningslinjer er lest og forstått	Gjennomført	Gjennomført
	*Tall for morbank		
Gavemidler Samfunnsregnskap			
1	Sum tildelt til kunst og kultur	.	121 500
2	Sum tildelt til idrett	.	135 000
3	Sum tildelt til humanitært arbeid	.	60 000
4	Annet	.	2 000
Gavefond Samfunnsregnskap			
1	Sum tildelt til kunst og kultur	.	950 000
2	Sum tildelt til idrett og fysisk aktivitet	.	1 157 959
3	Sum tildelt til utdanning og forskning	.	425 000
4	Sum tildelt humanitært arbeid/annet	.	522 500
Sparebanken Hedmarks kunstfond*	Sum tildelt til kunst og kultur	.	2 890 000
*Kunsthondet fikk i 2018 tilført 2 mill. kr fra Sparebankstiftelsen Hedmark.			
Næringsutvikling Samfunnsregnskap			
Næringsutvikling	Sum tildelt til nyskapingstiltak	Sparebankstiftelsen Hedmark har overtatt tildelingen av midler til nyskapingstiltak.	0
Miljø Samfunnsregnskap			
1	Antall kontor sertifisert som Miljøfyrtårn	Antall	24
		(19 kontorer og 5 satelittkontorer)	24
2	Antall videokonferanserom	Antall	0
			46
			(Alle har også skype og videotilgang på egen PC.)